БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 212 (6647)
ОКТЯБРИИН 15
ЧЕТВЕРГ
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КПСС-эй обкомой ээлжээтэ пленум тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Байгша оной октябриин 12—13-да КПСС-эй обкомой ээлжээтэ VIII пленум болобо.

„КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй дүнгүүд ба республикын хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар областной партийна организациин зорилгонууд тухай" партиин обкомой секретарь нүхэр Хахаловай хэһэн элидхэлые пленум зүбшэн хэлсээд, зохихо тогтоол баталан абаа.

ХҮДӨӨ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ ХҮСЭТЭ МҮРЫСӨӨ ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ!

Ужам ехэ советскэ орондомнай Октябриин 36-дахи ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн арад зоной мүрысөөнэй долгин айхабтар хүсэтэйгөөр эбхэрнэ. Советскэ хүнүүд Агуухэ революциин алдарта ойе, заншал болоһон ёһоор, ажал хүдэлмэридөө алдарта амжалтануудые туйлажа, угтахаяа бэлдэжэ байнад.

Заводууд ба фабриканууд, харгы зам ба хэлхэе холбоон, колхоз, совхоз ба МТС-үүдээр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн Коммунистическэ партяар, Советскэ правительствоор табигдаһан шухалын шухала, хойшолуулагдашагүй зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй туг доро дэлгэрнэ. СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин, КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүд арад зоной дунда ажалай ба политическэ угаа ехэ үүсхэл эдэбхи гаргаба.

Хүн зоной ажабайдалые эрид шууд һайжаруулхын тула хүдөө ажахые хүсэтэ ехээр хүгжөөхэ гэһэн Парти ба Правительствын тогтоол заабаринуудаар улам зоригжоһон колхозно таряашад, эршэ зоригоо улам шангадхан, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн эдэ сэсэн мэргэн тогтоолнуудта харюусажа байнал.

Үсэгэлдэр манай газетэдэ Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй социалистическэ уялга, хүдөө ажахын үмэнэ Парти ба Правительствын табиһан зорилгонуудые түргөөр бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе гэһэн, маленковойхидой хандалга толилогдоһон байгаа.

Ямар уялгануудые маленковойхид даажа абанаб?

Малайнгаа тоо толгойе олошоруулга ба ашаг шэмыень дээшэлүүлгээр — адуу малайнгаа тоо толгойе олон болгохотойгоо хамта үнеэдэйнгээ тооe һүрэг соогоо 1954 ондо 40 процент, 1955 ондо—45 процент хүргэхэ; малайнгаа ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ: фуражна үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1954 ондо—1600 килограмм, 1955 ондо—1800 килограмм, племенной үнеэн бүриһөө 1954 ондо—3200, 1955 ондо—3500 килограмм һү һааха; нарин нооһотой хониннһоо—5,0, нарибтар нооһотойһоо—3,7 ба шэрүүбтэр нооһотой хониннһоо—3,2 килограмм нооһо 1954 ондо хайшалха; хонидоо 1956 оной октябриин 1 болотор хорин мянган толгой болгохо, энэ зорилгоор жэл бүри 100 хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшээр хурьга абаха; һүнэй ба нооһоной валовой болон товарна продукциие эрид дээшэлүүлхэ, тэдэ продукциие, мүн гахай, эбэртэ бодо мал, хонидые олоор шахажа худалдаха, тахяа олоор үсхэхэ;

тэжээлэй база бэхижүүлгээр — малажалые эрид ехээр хүгжөөлгэ ба малай ашаг шэмые дээшэлүүлгэ хангахын тула 1955 ондо хээрын сабшалангай ногооe гектарай 15 центнер хүрэтэр дээшэлүүлхэ, 1000 центнертэ зелёнко тарижа, гектар бүриһөөнь 40 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха; 1954 ондо 2500 центнер, 1955 ондо—3500 центнер малай тэжээлэй ороoһо таһалха; силоснэ культурануудые (наран сэсэг, кукуруза) тарилга үргэдхэхэ, сабшалангаа һөөг бургааһанһаа, дэгнүүл болдогуудһаа, шулуу зомгоолһоо сэбэрлэхэ, намагжаһан газарые хатаажа, сабшалан болгохо;

малажалай барилгаар—үнеэдэй ба хонидой байха типовой байрануудые, искусственна үрэжүүлгын хоёр пункт, силоснэ башнинууд ба траншейнүүдые, овощехранилищи бариха, малайнгаа байрануудта тэжээл бүйлүүлдаг кухнинуудые бүхы шухала хэрэгсэлнүүдтэйгээрнь бии болгохо;

хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ талаар—1955 он болотор овощной культурануудай тарилгын талмайе 15 гектар, хартаабхынхиие—40 гектар хүрэтэр үргэдхэжэ, капустын 200 центнер, үгэрсын—114 центнер, помидорой —140 центнер, столовын свёклын —140 центнер, морковиин—130 центнер, хартаабхын—150 центнер ургаса гектар бүриһөө абаха; парниково-тепличнэ ажахы хүгжөөхэ;

ороoһото культурануудаар—1954 ондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер ороoһото хабарай ба намарай культурануудые хуряаха, тарилгадаа нютагай ба минеральна тэжээл ехээр оруулха, таряанажалай агротехникын эрилтэнүүдые дууһан сахижа тарилгаяа хэхэ;

үйлэдбэриин ба культурна барилгануудай талаар — Хилок нютагта хоёр жэлэй турша соо электростанцинуудые барижа ашаглалгада оруулха, 2250 квадратна метр цементированнэ талмайтай хушалтатай 3 ток, малшадай байха 15 гэр, Хилок нютагта захиргаанай-ажахын шэнэ центр бариха гэһэн уялганууд абтаа.

КПСС-эй обкомой бюро Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй социалистическэ уялгые ба хандалгые хаража үзөөд һайшааһан, социалистическэ мүрысөөе маленковойхидой жэшээгээр эмхидхэхые хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ һайшаан дурадхаһан байна.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд бүхы хүсэ шадалаа, хэрэглэгдээгүй резервнүүдээ тооложо үзөөд, ниитынгээ ажахые эрид ехээр хүгжөөхэ туйлай ехэ арга боломжонуудтай байһанаа элирүүлжэ, эдэ социалистическэ уялгануудые абаба. Тиигээд, колхоз, МТС, совхоз бүхэндэ хэрэглэгдээгүй эдэ мэтэ арга боломжонууд, резервнүүд, һайса бэдэрээд, бодожо үзөө һаа, яһала олдохо байна.

Тиимэһээ, партиин айкомууд, колхозуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай партийна организацинууд Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй хандалгые үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ, мүн колхоз, МТС ба совхоз бүхэнэй, бригада ба фермэ бүхэнэй, тэрэшэлэн тус тус колхознигуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй тодорхой уялгануудые абалга эмхидхэхэ ёһотой.

Хүдөө ажахые хүсэтэ ехээр хүгжөөн дэбжээхэ бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэдээ ажахын кампанинуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ анхаралаа хандуулхынгаа гадуур, мүрысөөнэй асари ехэ хүсые перспективнэ, холын хараата проблемэнүүдые—малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха, таряанай ба овощной культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин ба культурна томо томо барилгануудые бариха, олзо ехээр үгэдэг һалбаринуудые хүгжөөхэ—гэхэ мэтын проблемнэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эгээн түрүүн лэ зорюулха шухала.

Гээгдэгшэдые түрүүшүүлэй зэргэдэ хүрэтэр татажа, тиин бүхы дээрээ дэбжэлтэ туйлаха гэһэн, социалистическэ мүрысөөнэй гол шухала принциптэ түшэглэн, маленковойхидой уряалай ёһоор бүхэреспубликанска мүрысөө эмхидхэн, энээнэй ашаар хүдөө ажахыгаа хүсэтэ ехээр дэбжээе!

Түрэл орон доторнай

Электромашина бүтээгшэдэй мүрысөөн

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Динамо» гэжэ Московско заводой коллектив Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоод, арбан һарынгаа түсэб октябриин 22 хүрэтэр дүүргэхэ, мүн энэ үдэр хүрэтэр продукциин өөрынь үные химдаруулһанай ашаар түсэбһөө гадуур дүрбэн миллионһоо доошо бэшэ алмалта хэхэ гэһэн уялга абаба.

Юһэн һарынгаа программые предприяти үлүүлэн дүүргэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 12,4 процент ехэ электротүхеэрэлгэ бүтээгдэбэ. Мүнөө машина бүтээгшэд ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа байна.

Машинна гурбадахи цех соо бүхы хүдэлмэришэд даалгабаряа дүүргэнэ. Токарьнууд-карусельщигүүд Кутилин, Столбов, Якимов гэгшэд куйбышевска новатор Колесовой методээр металл зүһэжэ, үдэр бүри ехэ продукци түсэбһөө гадуур үгэнэ. Октябриин 10-да 13—16 детальнуудай орондо тэдэнэр тус бүри 30—35 детальнуудые бүтээбэ. Мүн бусад цехүүдэй станочнигууд ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Заводой коллектив продукциин өөрынь үные түсэбһөө гадуур химдаруулһанай ашаар, турбан миллион гаран түхэригэй алмалта абаһан байна.

(ТАСС).

Машинанууд, металлоконструкцинууд, цемент „Сталинградгидростройдо" эльгээгдэнэ

ВОЛЖСКИЙ. (Сталинградска область). Волжско барилгын адресаар ороной элдэб заха булангуудһаа эльгээгдэһэн олон мянгаад тонно ашаанууд: барилгын материалнууд, машинанууд, эндэ баригдажа байһан хамһабариин предприятинуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд «Сталинградгидростройн» суднануудай зогсодог газарнуудта, түмэр замай станцинууд дээрэ үдэр бүри ерэнэ.

Львовһоо — автогрузчигууд, Кутаисиһаа — ГЭС-эй байшан дорохи котлован сооһоо уһа бэлүүрдэн гаргаха насосууд, Бобруйскһаа — стандартна гэрнүүдэй хубинууд «ГЭС-строительная» станцида мүнөөдэр асарагдаба. Харьковайхид багтааса ехэтэй тракторна прицепүүдые «Сталинградгидростройн» адресаар һаяшаг эльгээгээ.

Сталинградска ГЭС-эй барилгада Волгын уһан замаар юумэ ехээр асарагдана. Шулуу, элһэ, модо тээһэн баржанууд үдэр бүри эндэ ерэнэ.

(ТАСС).

Заполярида барилганууд хэгдэнэ

НАРЬЯН-МАР, октябриин 7. (ТАСС). Ненецкэ национальна округто гэр байрын ба культурна барилганууд ехээр хэгдэжэ байна. Нарьян-Марта окружной библиотекын шэнэ гэр ашаглалгада үгтэбэ. Энэ гэр хоёр уншалгын залтай, баһа номуудые хадагалдаг, справочна ба библиографическа, хүүгэдэй библиотекын байранууд тэндэнь бии юм. Амдерминскэ районой Усть-Кара гэжэ тосхондо «Красный Октябрь» колхозой оро үсхэгшэдэй байха табан гэр, тэрэшэлэн артелиин правлениин байшан баригдаһан байна. Энэ байшан соонь тундрово Совет, улаан булан болон колхозой радиоузел байха юм.

Сталинай нэрэмжэтэ, оро үсхэдэг колхозой һуурижаха шэнэ базын баригдаха газарта хабсарагдадаг табан байрын гэрэй, правлениин байшангай, складай, баниин детальнуудые «Академик Комаров» гэжэ теплоход абаашаба. Гэрнүүдые хабсаралга эхилээ. Октябриин 36-дахи жэлэй ой болотор энэ хүдэлмэри дүүрэхэ байна.

Хүдөө ажахын шэнэ машинанууд бүтээгдэнэ

ГОМЕЛЬ, октябриин 9. (ТАСС). Агуухэ Октябриин 36-дахи жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө «Гомсельмаш» заводто мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Хабсаралгын главна цехын коллектив сомоо сомодог тракторна 10—12 универсальна машинануудые үдэр бүри бүтээн гаргана.

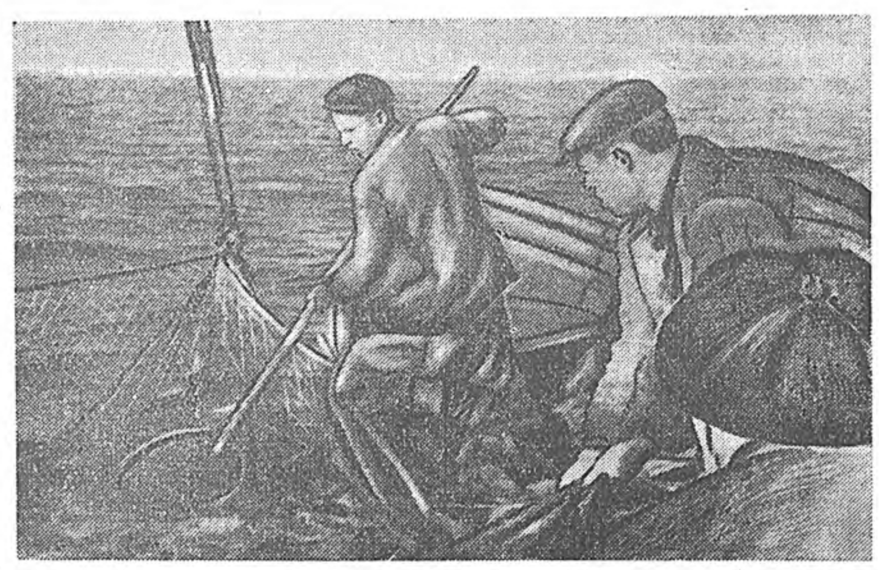

Байгалай загаһашад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи ойе угтан, загаһа бариха зунай сезониие амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Усть-Баргажанай загаһа-консервнэ комбинадай нүхэр Стулевой хүтэлбэридэг загаһа барилгын бригада энэ жэлэй түсэбые 150 процент дүүргэө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус бригадын гэшүүд нүхэд В. Перевозников (зүүн гарһаа), С. Зарубин гэгшэд губшуурһаа омульнуудые абажа байна. **А. Мантаевай** фото.

Октябриин урда тээхи мүрысөөн

Мүрысөө үүсхэгшэдэй амжалта

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин ехэ амжалтануудые туйлая гэһэн уряалтайгаар Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой коллектив республикынгаа бүхы предприятинуудай коллективүүдтэ хандаһан байгаа.

Мүнөө мүрысөө үүсхэгшэд абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Тус коллектив сентябрь һарынгаа түсэб валовой продукцяар 119 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 16 вагон сонхын шэл Эхэ ороной шэнэ барилгануудта ябуулба.

СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлэн, үйлэдбэрилжэ байһан продукциингаа шанарые улам һайжаруулха хэрэгтэ шэлэй заводойхид бүхы хүсэ шадалаа зорюулна. Тэдэнэр түсэбэй ёһоор һара соо үйлэдбэрилдэг шэлэйнгээ 55 процентыень нэгэдэхи сортоор таргаха аад, үнгэрһэн сентябрь һара соо тэрэнээ 63 процент хүргөө.

Октябрь һарын түрүүшын үдэрһөө хойшо шэл үйлэдбэрилэгшэд үдэр бүриингөө даалгабариие 105 процентһээ доошо бэшээр дүүргэжэ ябана. Шэлэй шанарые саашадань һайжаруулхын түлөө тэмсэн, тэдэнэр октябриин түрүүшын 10 үдэрэй туршада нэгэдэхи сортын шэл үйлэдбэрилгые 84,6 процентдэ хүргэбэ.

Заводой партийна болон профсоюзна комитедүүд хүнүүдые мүрысөөндэ улам эдэбхитэйгээр хабаадуулна. Цех бүхэндэ мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүри гаргагдан, показателиин доскада бэшэгдэнэ. Октябрь һарын түрүүшын декадын хүдэлмэриин дүнгөөр шэл отололгын цехын коллектив мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, заводой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

Заводой шэл отологшод нүхэд Даша Яптуев, Серебренникова, Петрова, машинно-ванна цехын мастернууд Садовников, Степанов, Лоскутов болон бусад үдэр бүриингөө нормые холо үлүүлэн дүүргэхэһээ гадна, продукциингаа шанарые улам һайжаруулхын түлөө эрид тэмсэнэ.

Д. Санжиев.

Түлишэ арьбална

Үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа өөрынь үные химдаруулха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Тиимэһээ Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд энэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Комбинадай колбасна цехтэ олон бригадануудай лицовой счёдто хэдэн арбаад мянган түхэригэй алмалтанууд тэмдэглээтэй.

Нүхэд Красновагай ба Пестеровагай хүтэлбэрилдэг, котельщигүүдэй бригаданууд үнгэрһэн 9 һара соо 54 мянган түхэригэй түлишэ арьбалһан байна. Колбасануудые сонгоолгодо шэнэһэн түлеэн ехээр хэрэглэгдэдэг. Тэдэнэй бригаданууд энэ түлеэе хюрөөгэй хибэдэһэн, харуулай зомгооһон гэхэ мэтын юрын түлишөөр һэлгэжэ, түлеэ шэрэлгэ дээрэ хэрэглэгдэжэ байһан олон машиные алмаба.

Теплоцехын түрүү бригадирнууд нүхэд Акулов, Зырянова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд энэ жэлэй эхинһээ хойшо һара соо 4 үдэрыень арьбалһан түлишэ дээрэ хүдэлмэрилнэ. Энэ арьбалалтаараа тэдэнэр бүхы дээрэнь 500 тонно нүүрһэ алмаһан байна.

А. Анатолин.

Стахановецуудай үгэ ба хэрэгүүд

Черемуховска леспромхозой модо бэлэдхэлгын Каракуль гэжэ пунктын хүдэлмэришэд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоод, хүдэлмэриин эрхим показательнуудые туйлажа байна. Гурбадахи квартал соо модо бэлэдхэхэ түсэбөө 174,8 процент, модо шэрэхэ даалгабаряа 119 процент дүүргэө.

Түрүү трактористнууд Петр Парамонов, В. Горелов, мотористнууд В. Плюснин, Чеботарь, гэшүүһэ шулагша Е. Никитова болон бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 120—135 процент дүүргэжэ, Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

Мүрысөөнэй түргэдэжэ байһан эдэ үдэрнүүдтэ тус лесопунктын коллектив 1953 оной дүрбэдэхи кварталай түсэбые бүхы хүдэлмэреэрээ болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

В. Васильев.

Батарейкынхид түрүүлбэ

Хэлхээ холбооной министерствын Улан-Удын конторын коллектив стахановскаар хүдэлмэрилэн, горьтой амжалтануудые туйлажа байна. Гүрэндэ доход оруулха гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 100 гаран процент дүүргээ.

Ажалшадые культурнаар хангаха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаһан байна. Хүдэлмэрилэгшэдынь клиентнүүдые һайнаар, түргөөр хангахын тула эрмэлзэнэ. Зал соонь ариг сэбэр сахигдана. Хүнүүдэй хэхэ гэһэн захил болон бусад хэрэгүүдтэнь туһаламжа үзүүлдэг тусхай хүдэлмэрилэгшэ бии. Иигэжэ клиентнүүдэй өөһэдынгөө хэрэгые түргөөр бүтээхэ услови гүйсэд байгуулагданхай Мүнгэ эльгээдэг ба абадаг таһатайхид (начальнигынь нүхэр Капсудин) гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 110,5 процент дүүргээд, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Тус конторын отделенинүүдэй коллективүүд эдэ үдэрнүүдтэ мүрысөөгөө улам шангадхажа байна. Батарейкэдэхи почтово отделениинхид (начальнигынь нүхэр Волкова) бусад коллективүүдтээ жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Почтальонууд нүхэд Цигальницкая, Беспрозванных гэгшэд газетэ, журналнууд ба бэшэгүүдые эзэдтэнь саг болзор соонь тараан үгэнэ. Стахановка нүхэр Бурдинская телеграммануудые тараалгаар сентябрь һарынгаа даалгабариие 220 процент дүүргэө. Почтово агент нүхэр Лобыцина газетэ захилгые һайнаар эрхилнэ. Һаяхан эдэнэр гурбадахи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр конторынгоо дамжуулгын Улаан тугта хүртөө.

П. Ловцов.

Республикын аймагуудта үрһэ хаалгын ябаса тухай

1953 оной октябриин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

АЙМАГУУД	Ороoһото культурануудай үрһэ	Хартаабхын үрһэ
Прибайкальска	90,5	29,7
Мухаршэбэрэй	87,1	23,4
Кабанскын	85,8	44,2
Хориин	83,4	22,9
Байкало-Кударын	81,9	50,0
Заиграйн	81,8	27,5
Түнхэнэй	80,1	35,1
Тарбагатайн	75,9	23,8
Кударын	74,2	53,3
Бичурын	70,5	39,3
Зэдын	68,9	15,8
Иволгын	67,8	26,9
Хэжэнгын	66,6	12,7
Закаменай	64,2	37,4
Кяхтын	62,9	31,0
Баргажанай	57,6	34,9
Яруунын	55,5	36,7
Ториин	47,9	25,4
Сэлэнгын	47,3	14,5
Курумканай	23,5	23,3

Республикын МТС-үүдтэ тракторна хүдэлмэриин ябаса тухай

1953 оной октябриин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Зөөлэн хахалалгаар хэгдэһэн хүдэлмэри	Условно трактор бүхэнөөр хэгдэһэн хүдэлмэри (гект.)	Намарай пар хахалалга
Эгэтын	135,6	500,8	62,3
Кабанскын	[illegible]	452,3	100,2
Сосновско	115,2	349,9	109,5
Ехэ-Куналейн	115,0	409,4	99,6
Суулгын	114,2	479,0	56,3
Түнхэнэй	113,6	429,7	69,2
Чесанын	113,4	428,8	49,5
Погранична	112,7	453,1	68.4
Жиримскэ	111,9	392,3	86,8
Сэлэнгын	108,4	462,2	78,0
Селендумын	106,9	420,8	47,4
Ехэ-Кударын	106,8	433,1	57,7
Хонхолойн	106,0	412,0	48,6
Бургалтайн	105,5	374,3	25,9
Үшөөтэйн	105,3	358,1	70.5
Итанцын	104,7	404,1	49,5
Хэжэнгын	103,3	414,8	36,4
Тарбагатайн	101,8	371,1	79,3
Куйтунска	101,4	369,4	86,5
Хамнигадайн	101,4	305,9	45,4
Хориин	101,3	378,6	36.0
Цагаан-Усанай	101,0	404,0	47,2
Кяхтын	100,8	382,1	32,5
Саянтын	100,2	421,7	67,4
Кыренскэ	100,0	364,9	58,6
Ново-Брянска	99,7	338,0	42,2
Темлюйскэ	99,5	361,8	61,7
Бичурын	99,2	388,2	59,0
Баргажанай	97,9	362,5	75,4
Үдын	97,7	327,4	48,4
Курбын	97,2	394,1	48,9
Иволгын	95,2	383,4	89,1
Гашейн	94,4	354,4	41,6
Бага-Куналейн	94,2	372,3	42,3
Сүхын	91,6	358,5	15,0
Окино-Ключевскойн	86,8	346,4	64,0
Закаменай	84,8	312,7	61,1
Ториин	83,1	290,6	31,8

Малаа дулаан байраар хангахабди

Хэжэнгын аймагай колхознигууд «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол ба тэрээнэй удаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан тогтоолнуудые түнэгыгөөр шудалжа байна.

«Коммунизм» колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ байһан тухайгаа нэгэн дуугаар мэдүүлнэд.

— Парти ба правительствын бидэнэр тухай гаргажа байгаа халуун анхаралда харюу болгон бидэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилхэбди,—гэжэ барилгын бригадын бригадир нүхэр Д. Цыренов хэлэбэ. — Мүнөө манай бригада 100 үхэрэй багтаха байра, тугалай, хониной нэгэ нэгэ байра барижа байнабди. Эдэ барилгануудаа ноябриин 7 болотор ашаглалгада оруулхабди.

Мүн тэрэшэлэн аймагай бусад колхозууд малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Д. Дамбаев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна һуралсалда байһан дутагдалнуудые усадхаха

П. ГЕРШМАН, КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо

Партийна гэгээрэлэй сетьдэ октябриин 1-һээ һуралсалай жэл эхилбэ. Коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ интеллигенци һуралсалай түсэбөөр хараалагдаһан материалнуудаа шудалжа оробо.

Олонхи партийна организацинуудта һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр эхилээ. Пригороднэ райондо, Кударын аймагта, Бабушкин городто партийна гэгээрэлэй сетиин хүдэлмэри һайнаар захалаа. «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин табин жэл», «СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сессиин шиидхэбэринүүд» гэһэн темэнүүдээр занятинууд эмхитэйгээр, идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэрбэ. Олон пропагандистнууд партийна даалгабаридаа харюусалгатайгаар хандажа, занятинуудтаа һайнаар бэлдээд, партиин түүхые партийна организацинуудай урда мүнөө табигдаад байһан зорилгонуудтай нигтаар холбожо, материалнуудые һурагшадта ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгөө. Главунивермагай партийна эхин организацида эмхидхэгдэһэн партиин түүхэ шудалха кружогой пропагандист нүхэр Кузьменко октябриин 9-дэ занятияа һайн бэлэдхэлтэйгээр, ойлгосотойгоор үнгэргэбэ. «СССР-эй Верховно Соведэй 5-дахи сессиин шиндхэбэринүүд» гэһэн темын удхые нүхэр Кузменко зүбөөр тайлбарилжа шадаа. Капиталистическэ оронуудай бюджедүүдэй, манай социалистическэ ороной Гүрэнэй бюджедэй мүнгэн зөөриин ямар хэрэгүүдтэ һомологдодог байһые сасуулан харуулжа, советскэ бюджедэй амгалан байгуулалтын хэрэгтэ зорюулагданхай байһание һурагшадтаа тодоор харуулаа. СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ, арадай хэрэглэлэй эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ ехэ болгохо, эд товарай эрьесые үргэдхэхэ ба хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар парти, правительствын табиһан зорилгонуудые ойлгосотойгоор тайлбарилан хэлэбэ. Нүхэр Кузменко эд товарай эрьесые үргэдхэхэ зорилгонууд тухай хэлэхэ зуураа, Улан-Удын Главунивермагай наймаае муугаар эмхидхэһэн, эд хэрэглэгшэдэй эрилтэнүүдые тэрээнэй үшөө хангажа шададаггүй, арьбалалта хэхын түлөө тэмсэдэггүй байһан тухай тодорхой жэшээнүүдые хэлэбэ. СССР-эй Верховно Соведээр баталан абтаһан 1953 оной Гүрэнэй бюджедые дүүргэхын тула ямар зорилгонуудай табигдаад байһан тухай тэрэ хэлэжэ үгөө.

Гэбэшье, партийна гэгээрэлэй сетиин хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ нилээд ехэхэн дутуу дунданууд бии байһание занятинуудай түрүүшын үдэрнүүдэй дүнгүүд харуулба.

Партийна олон организацинуудта кружогууд болон политһургуулинууд өөрынгөө хүдэлмэриие эхилээгүй. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагта партийна гэгээрэлэй сетиин хүдэлмэри октябриин 1-һээ бэшэ, харин 5-һаа эхилбэшье, зарим кружогууд болон политһургуулинууд занятинуудаа үнгэргөөгүй. Зарим газарнуудта һурагшад занятинуудтаа гээгдэнэ, пропагандистнууд занятинуудтаа муугаар бэлдэнэ, тиимэһээ материалаа миин уншаад лэ үнгэрнэ. Бичурын, Закаменай, Заиграйн аймагуудай, Городской районой болон бусад аймагуудай эхин партийна организацинуудай олохон кружогууд болон политһургуулинуудта занятинууд идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэбэ.

Бурят-Монголой комплекснэ экспедициин дэргэдэхи эхин партийна организациин кружогой заняти бүришье һаа муугаар үнгэргэгдөө. Пропагандист нүхэр Крюков занятидаа бэлдэнгүй, үнгэрхэдөө хөөрэлдөө хэхэ түсэбшье табяагүй ерээ. Тиимэһээ СССР-эй 1953 оной Гүрэнэй бюджет тухай нүхэр Зверевэй элидхэлые миин лэ уншаад үнгэрөө. Нүхэр Крюков хөөрэлдөөгөө хэхэдээ Бурят-Монголой АССР-эй Гүрэнэй бюджет тухай юушье хэлэбэгүй, мүн нютагай материалнуудые хэрэглэбэгүй. Ушар тиимэһээ занятинь идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэрһэн байна. Комплекснэ экспедициин партийна организациин секретарь нүхэр Уланов коммунистнуудай болон эмхи зургаанайнгаа хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралые политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ёһотойгоор хандуулжа шадаагүй. Кружогой занятида һураха 15 хүнһөө орой 6-нь ерэһэн байна. 13 коммунистнуудһаа оройдоо 5-нь һурана. 7 коммунистнууд бэеэ даажа һураха гэжэ бэшүүлһэн байбашье, үшөө материалнуудаа үзэжэ эхилээдүй. Парторганизациин секретарь нүхэр Уланов, консультант нүхэр Наговицин эдэ коммунистнуудтай үшөө хөөрэлдөөгүй, ямар материалнуудые шудалха тухай зүбшөөл тэдээндэ үгөөгүй байна.

Закаменай аймагта политһургуулинууд болон кружогуудай пропагандистнууд нүхэд Форисеев, Нагаслаев, Очиров, Заиграйн аймагта—пропагандистнууд нүхэд Марактаев, Киселев, Князев гэгшэд занятинуудаа мүн лэ муугаар үнгэргэһэн байха юм.

Партиин XIX съезд хадаа марксистско-ленинскэ наукые творческоор шудалха зорилгые бүхы хүтэлбэрилхы кадрнуудай урда табиһан байна. Партиин айком, горком бүхэндэ КПСС-эй түүхые, диалектическэ болон историческа материализмые, промышленностиин ба хүдөө ажахын экономикые шудалха семинарнууд эмхидхэгдэхэ ёһотой байгаа. Партиин олон айкомууд ба горкомууд партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско болон ажахын эдэбхитэдэй һураха эдэ семинарнуудые эмхидхээдүй, тэдэндэ заняти үнгэргөөгүй байна. Иимэрхүү байдал Сэлэнгын, Хориин, Прибайкальска ба бусад аймагуудта үзэгдэнэ. Марксизм-ленинизмые бэеэ даажа үзэхэеэ дурлаһан коммунистнуудтай ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Партиин олон айкомууд хадаа тэдэнэй юушье шудалха байһые мэдэнэгүй, тэдэндэ туһаламжа болгон лекцинүүдые эмхидхэнэгүй.

Тиимэ болохолоороо, партийна гэгээрэлэй системэдэ үнгэргэгдэһэн занятинуудай түрүүшын дүнгүүд хадаа коммунистнуудай политическэ һуралсалые эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн дутуу дунданууд бии байһые гэршэлнэ. Партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, партийна хүдэлмэриин энэ һалбарида байһан дутагдалнуудые түргэнөөр усадхаха ёһотой. Кружогууд болон семинарнуудай таһалдалгүй хүдэлмэриие хангаха хэрэгтэй. Мүн коммунист бүхэнэй өөрынгөө һуралсалай программые ямараар дүүргэжэ байһание саг үргэлжэ хинажа байха шухала.

Пропагандистнуудай хүдэлмэридэ тусхай шанга эрилтэ табиха хэрэгтэй. Политһургуулинуудта ба кружогуудта һурагшад хадаа ямарнэгэн найруулгануудые сээжэлдээд дүүрэхэ бэшэ, харин марксизм-ленинизмын гүн гүнзэгы теориин удхые ойлгожо абаха ёһотой. Тиимэһээ пропагандистнууд заняти бүхэндэ һайнаар бэлдэжэ, занятинуудаа удха һайнтайгаар, идейно-политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэхэ уялгатай.

Кружок бүхэнэй, политһургуули бүхэнэй хүдэлмэри, коммунист бүхэнэй политическэ һуралсал партийна организацинуудай хиналта доро заатагүй табигдаха ёһотой. Коммунистнуудай политическэ һуралсалай асуудалнуудые эхин парторганизацинуудта ба партийна комитедүүдтэ саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэхэ, өөрынгөө политическэ эрдэмые саг үргэлжэ дээшэлүүлхын түлөө оролдодоггүй хүнүүдые партийна коллективэй үмэнэһөө шүүмжэлхэ шухала. Коммунистнуудай идейнэ хэмжээнэй ургалта хадаа ажабайдалай бүхы һалбаринуудта коммунистическэ байгуулалтын агууехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэй түрүү үүргэеэ дүүргэхэ шиидхэхы услови болоно.

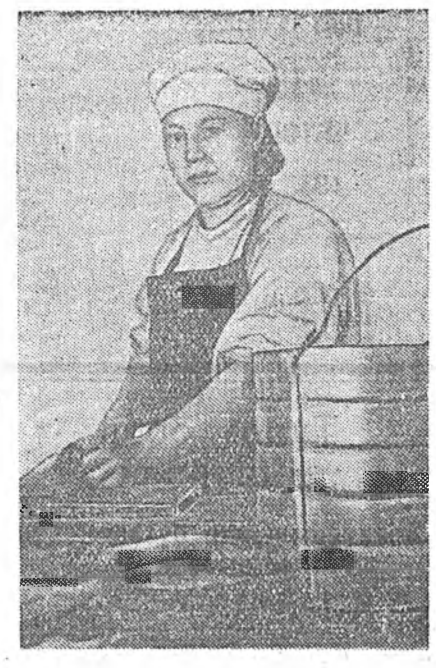

Усть-Баргажанай загаһанай консервын комбинадай консервнэ цехын хүдэлмэришэн Александра Романовна Михалёва ажалай ехэ бүтэсэ туйлана. Нүхэр Михалёва үнгэрэгшэ 9 һарынгаа даалгабарие 140 процент дүүргэө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр А. Р. Михалёва.

А. Мантаевай фото.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ УЯЛГАНУУД

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые тон халуунаар угтан, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой малшад дээшэлүүлһэн уялгануудые абажа байна. Колхозой шубуушан Е. Печкина 1954 ондо тахяа бүриһөө 95 үндэгэ абаха, тахяануудаа 2000 толгой хүрэтэр олон болгохо, гүрэндэ үндэгэ тушааха даалгабаряа ерэхэ жэлэй июниин 1 болотор дүүргэхэ гэһэн уялга абаба.

Эхэ гахай бүриһөө 18—18 поршоонхо абахабди, 1 центнерһээ бага бэшэ шэгнүүртэй 15—15 толгой гахайнуудые шахажа, гүрэндэ тушаахабди гэжэ гахайшад Е. Тынтуева, В. Мардаева гэгшэд мэдүүлнэ.

«Байкальский колхозник» газетэһээ, Байкало-Кударын аймаг.

Гектар бүриһөө 150 центнер капуста

Энэ жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гектар бүриһөө 150 центнер капуста хуряаба. Эрхим һайнаар хүдэлмэрилһэнэй ба огородой культурануудые ургуулха талаар агротехникын заабаринуудые наринаар сахиһанайнгаа ашаар бидэнэр огородой культурануудай эрхим һайн ургаса абаабди гэжэ дүршэл ехэтэй огородник Ф. Алексеев хэлэнэ.

«Победа» газетэһээ, Тарбагатайн аймаг.

1953—1954 онуудта хэгдэхэ ажалай түсэбүүд

Малажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизировалхэ талаар Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени тусхай түсэб батална. 1954 онһоо бүхы үнеэдээ тус колхоз электрын хүсөөр һааха, хамаг хонидоо электро-агрегадаар хайшалдаг болохо ябадал түсэб соогоо хараалба.

Ерэхэ жэлдэ намагтай 20—30 гектар газар хатаагдажа, сабшалан болохоор хараалагдаба.

«Торейский колхозник» газетэһээ, Ториин аймаг.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бурят-монгол ажалшад бүхы советскэ арад шэнги угаа ехээр һайшаан угтаба. Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци Пленумэй материалнуудые, тэрэнэй заабаринуудта зохилдуулан орон дотор малажалые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд, колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажахынуудһаа малажалай продуктнуудые гүрэндэ уялгата ёһоор тушааха нормые доошолуулха тухай, 1953—1955 онуудта колхозууд ба совхозуудта хартаабха болон овощь үйлэдбэрилгые ехэ болгохо хэмжээнүүд тухай, МТС-үүдэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан тогтоолнуудые ехэ һонирхолтойгоор шудалан үзэнэ. Хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ талаар парти ба правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон колхозно деревниин ажалшад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ, энэ жэлэй хүдөө ажахын хүдэлмэри түргэнөөр дүүргэхын түлөө тэмсэлээ шангадхана.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумээр, тэрэнһээ хойшо КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан шиидхэбэринүүдээр табигдаһан зорилгонуудай агууехэ байһые гүнзэгыгөөр ойлгохо ябадалдань колхознигуудта, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ туһалха, хүдөө ажахые эрид шууд хүгжөөн дэбжээхын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй хүсэлэлые элсүүлэн эмхидхэхэ гээшэ аймагай газетэнүүдэй шухала зорилго болоно.

«Кударинский колхозник» гэжэ Кударын аймагай газетэ энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө муу бэшээр оролдоно. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые һайшааһан бэшэгүүд номер бүхэндэнь толилогдодог, Пленумээр табигдаһан зорилгонуудые тайлбарилһан түрүү бэшэгүүд үгтэдэг байна. Жэшээлхэдэ, сентябриин 17-ной номертонь «Хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ тухай партиин агууехэ оролдолго» гэжэ түрүү бэшэг тунхаглагдаһан байна.

«КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол, — гэжэ статья соо хэлэгдэнэ, — хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхэ тухай Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствын шэнэ анхарал оролдолгые харуулна. Энэ тогтоол хадаа социалистическэ индустриин хүсэтэ дэбжэлтын база дээрэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, манай орондо хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо ябадалда шэглүүлэгдэнхэй».

Тэрэнэй һүүлээр сентябриин 24 ба 27 номернуудтаа газетэ болбол «Партийна организацинуудай хүндэтэй зорилго», «Малажалые эрид ехээр хүгжөөн дэбжээлгэ — колхозуудай хойшолуулагдашагүй зорилго мүн» гэжэ түрүү бэшэгүүдые толилһон байна. Тэдээн доторнь КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые дүүргэхэ талаар тодорхой замууд заагдаһан байха юм.

Пленумэй тогтоолоор бадаруулагдаһан колхознигуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай дэбжэлтэ газетын хуудаһануud дээрэ яһала үргэнөөр харуулагдадаг, таряа хуряалгын хүдэлмэриие ба малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгые түргэнөөр дүүргэхэ талаар тэдэнэй абаһан уялганууд толилогдодог байна. Малдаа дулаан үбэлжэлгэ хангахын тулада 80 үхэрэй ба 100 тугалай байха байрануудай барилгые октябрь соо түгэсхэхэ гэжэ «Путь Октября» гэжэ колхозой гэшүүдэй шиидэһэн тухай газетын һүүлшын номернуудай нэгэндэ мэдээсэгдэнэ. Малай байрануудые үбэлдэ бэлэдхэлгые октябриин 15 хүрэтэр дүүргэхэ, үрһэ хүрэнгэ сэбэрлэлгые ойрын үдэрнүүдтэ түгэсхэхэ, ерэхэ жэлдэ хабарай тарилгые имагтал пар ба намарай пар дээрэ хэхэ гэһэн уялга «Красная заря» артелиин колхознигууд абаһан байна.

МТС-үүдтэ бусажа хүдэлмэрилхын түлөө дэлгэрһэн механизаторнуудай патриотическа хүдэлөөе «Кударинский колхозник» гэжэ газетэ халуунаар дэмжэдэг байха юм. МТС-тэ бусажа хүдэлмэрилхые хүсэһэн тракторнстнууд Б. Хутаковой ба С. Дансаруновай бэшэгүүдые октябриин 1-нэй номертоо толилһон байха юм.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол минии сэдьхэл зүрхые ехээр хүдэлгөө. Би тракторис таб. Ехэ-Кударын МТС-тэ 11 жэл соо тракторна бригадын бригадираар хүдэлмэрилөө һэм. 1952 ондо МТС-һээ гаража өөрынгөө колхоздо складые даагшаар хүдэлмэрилһэн байнаб. Мүнөө тон ехэ баяртайгаар би өөрынгөө түрэл МТС-тэ бусахам» гэжэ нүхэр Дансарунов бэшэг соогоо бэшэнэ.

Газетэ болбол бэшэгүүдые тунхаглалгаар хүдэлмэрээ хизаарладаг бэшэ, харин Пленумэй тогтоолые тайлбарилха, механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, зоотехническэ наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ, малаа һайн байрануудаар хангаха тухай асуудалнуудые табилсадаг байха юм.

Гэхэ зуура, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые пропагандалха ба бэелүүлхэ ябадалтай холбоотой асуудалнуудые зарим аймагай газетэнүүд иимэ үргэнөөр үшөө харуулдаггүй байна. Энэ хадаа Зэдын аймагай «Стахановец» гэжэ газетэдэ нэн түрүүн хамаадана. Тус газетэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые бодотоор бэелүүлхэ тухай мүнөөдөө нэгэшье асуудал табяагүй байһаар, Пленумэй табиһан зорилгонуудые тайлбарилха талаар энэ газетын өөһэдынгөө материалнуудые толилдоггүй байһаниинь гайхалтай. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые аймагай колхознигуудай, МТС-үүд ба совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй ямараар һайшаажа байһан тухай информацинуудые газетэ тон үсөөнөөр толилно. Сентябрь ба октябриин түрүүшын табан хоног соо газетэ болбол оройдоо 6 багахануүд бэшэгүүдые толилһон байха юм.

Аймагай газетэнүүдэй зорилго юуб гэхэдэ, хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар парти ба правительствын зохёоһон программые бэелүүлхын түлөө колхозно деревниин ажалшадай тэмсэлые гүнзэгыгөөр, али бүхы талаһаань харуулха ябадал болоно. Газетэ бүхэн творческо үүсхэл ехээр гаргаха, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумээр табигдаһан зорилгонууд тухай, социалистическэ мүрысөөнэй ябаса, колхозно байгуулалтын түрүү дүй дүршэл ба хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ талаар партийна ба советскэ органуудай хүдэлмэри тухай олониитэдэ ойлгосотой һонирхолтой хөөрэжэ үгэхэ ёһотой.

Хэрбээ партийно-советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, МТС-үүд, колхозууд ба совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй ба үйлэдбэриин новаторнуудай дундаһаа авторнуудые газетын хүдэлмэридэ олоор хабаадуулаа һаа, эдэ зорилгонуудые газетын редакцинууд амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна.

Хүдөө ажахын продуктнуудые орон дотор элбэг дэлбэг болгохын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ зохихо һуурияа эзэлхэ гээшэ аймагай газетэ бүхэнэй арюун уялга мүн.

Агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер гаргагдаба

«Агитаторай блокнодой» 20-дохи номер хэблэн гаргагдаба. «КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй материалнуудые үргэнөөр пропагандировалха» гэһэн түрүү бэшэг тус номерто толилогдоо. «Хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ материалнууд» гэһэн бүлэгтэнь «Хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ резервнүүд» гэжэ С. Елановай статья хэблэгдэһэн байна. «Агитационно хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө» гэжэ бүлэгтэнь КПСС-эй обкомой дэргэдэ үнгэргэгдэһэн ой модоной промышленностиин предприятинуудта хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай зүблөөн дээрэ тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд, «Таряа хуряалгын үедэ ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри» гэжэ К. Красинскиин статья тунхаглагдаһан байна.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые тайлбарилха талаар үнгэргэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдэй темэнүүд, түсэб ба литература агитаторнуудта туһаламжа болгон тунхаглагдаһан байна.

Культурна хүдэлмэриие тооногүй

Хүдөөгэй ажалшадай дунда культурна хүдэлмэриие бүри һайжаруулхын тулада аймгүйсэдкомуудай культурын таһагууд гэжэ бии болгогдонхой. Өөрынгөө үүргые хэр зэргээр дүүргэнэб гэжэ Зэдын аймгүйсэдкомой культурын таһагые (даагшань нүхэр Бадмажапов) хаража үзээбди. Тус аймаг хадаа республика соогоо томохон аймагуудай нэгэниинь болоно. Тиимэһээ эндэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай яһала олон байһаниинь элитэ. Аймаг дотор Культурын байшан, аймагай библиотекэ, уншалгын байшан, хүдөөгэй 5 библиотекэнүүд, хүдөөгэй 6, колхозой 5 клубууд, 22 улаан булангууд бии гэжэ тоологдоно. Хэрбээ эдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шадаа һаа, ажалшадай культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха арга боломжо бии. Теэд тэдэнэр мүнөө үедэ һайнаар хүдэлмэрилнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, аймагай колхозуудаар 22 улаан булангууд тоологдобошье, эдэ мүртэйгөөр түхеэрэгдээгүй, шухала хэрэгтэй зүйлнүүдээр дүүрэн хангагдаагүй байха юм. Иимэ улаан булангууд Кировэй, Ленинэй, Сталинай, Кагановичын, Маленковой нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта бии. Эдэ улаан булангуудые даагшаар, гүүртэнүүдые даагшад гү, али улаан булан гэжэ тоологдоһон айлайнь гэрэй эзэн хүдэлмэрилдэг байха юм.

Аймагай культурын таһаг оройдоо нэгэ уншалгын байшантай. Энэнь Дэрэстэйн сомондо гэжэ тоологдоно. Уншалгынь байшан гэргүй дээрэһээ избач нүхэр Екатерина Вершина гэгшын квартирада байдаг. Энэ уншалгын байшанда юун бииб гэхэдэ, мүртэй юумэ байхагүй, теэд хүнэй квартирада хэн ерэжэ сүлөөтэй сагаа үнгэргэхэ гээшэб? Энэ уншалгын байшанда гэр олохын түлөө сомоной Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Хохлов һаналаа табихагүйнь гайхалтай. Уншалгын байшанда түлеэн бэлэдхэгдээгүй, энэ жэлдэ хараалагдаһан мүнгэн зөөри хэрэглэгдээгүй байһаар. Иимэ уншалгын байшан арад зондо ямар туһа хүргэхэб?

Хүдөөгэй библиотекэнүүд хангалтагүйгөөр ажаллана, үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэтдээгүй. Хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ уншагшадай тоо үсөөн, номуудайнгаа тоо олошоруулхын түлөө тэдэнэр оролдоногүй, хараалагдаһан мүнгэн зөөринь хэрэглэгдэнэгүй, уншагшадай конференци, литературна вечернүүд эмхидхэгдэнэгүй. Баянска ба Боргойн хүдөөгэй библиотекэнүүд 7—7 кубометр түлеэ бэлэдхэһэн нэрэтэй аад, мүнөө хүрэтэр шэрээгүй.

Хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэри муу. Мүнөө болотор тэдэнээ үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бэлэдхээгүй байха юм. Клубуудай дэргэдэ уранһайханай самодеятельностиин кружогууд хүдэлмэрилнэгүй. Клубуудай түхеэрэлгэ муу, уран гоёор шэмэтлэгдээгүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Гэгээтын сомоной клуб (даагшань нүхэр Ринчинова) тэсэшэгүй муугаар ажаллана. Клубай хүдэлмэриие һайжаруулхын тула сомоной Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Будаев оролдоногүй.

Ушар иимэһээ энэ клуб үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэлгүй, эмхи гуримгүйгөөр ажаллана. Клубайнь сонхын шэлнүүд тэһэрхэй, досоонь ороходо арбаад эбдэрхэй скамейкэнүүд байха юм.

Хүдөөгэй бусад клубуудай хүдэлмэри энэ клубай хүдэлмэриһөө ехэшье илгаатай бэшэ.

Хүдөөгэй клубуудай иимэ байдалда байхада, колхозуудай клубууд ямар хүдэлмэри ябуулалтайб? Колхозой клубууд түхэреэн жэл соогоо суургатай байдаг, тэрэниие даагша гэжэ томилогдодоггүй, колхозой правлениин уборщица киногой ерэхэдэ гү, али хамтын суглаанай болоходо, нээгээд лэ байдагынь хэндэшье элитэ. Колхозой клубууд түлеэ бэлэдхэдэггүй зантай. Үбэлдөө түлихэ болохолоороо нэгэ колхознитые ойдо түлеэ асархыень эльгээдэг.

Аймагай библиотекэ (даагшань нүхэр Анна Игнатович), аймагай Культурын байшан (директорынь нүхэр Иван Бербилов) үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхэ талаар муу бэлэдхэлтэй. Культурын байшан ойдо 100 кубометр түлеэ бэлэдхэһэн аад, нэгэшье кубометр газаагаа шэрээгүй, аймагай библиотекэ уншалгын залгүй уйтан гэртэ байна.

Аймагай культурын таһагые даагшые кинофикациин талаар орлогшо нүхэр Василий Дей хангалтагүйгөөр ажаллана. Хүдөөгэй ажалшадта кино харуулга зүбөөр эмхидхэгдэдэггүй дээрэһээ зарим колхозуудай колхознигууд бүхэли һара соо кино харанагүй. Тиихэдэ үбһэ таряа хуряалгын халуун хүдэлмэриин үедэ полевой стануудта, малай үбэлжэлгын үедэ гүүртэнүүдтэ, фермэнүүдтэ, отаранuудта кино харуулагдадаггүй, харин колхозой клубта нэгэ үдэшэ хангалтагүйгөөр, нэгэн гэбэл гэрэл, хоёр гэбэл абяа муутайгаар гү, али оло дахин таһалдалтайгаар, кинокартина гаргаа болоод лэ бусадаг юм.

Кинофикаци 3 стационарна, 5 нүүдэл киноустановконуудтай, 2 автомашинатай юм. Хэрбээ эдэ механизмуудые зүбөөр хэрэглэжэ, хүдэлмэрилэгшэдөө зүбөөр хүтэлбэрилөө һаа аймагай ажалшадые кино харуулгаар дүүрэн хангаха арга боломжо бии. Теэд тэдэнэр эдэ арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Киномеханитуудай дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй, ажалай журам, эмхидхэл муу.

Хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтые хангаха, парти ба правительствын табиһан зорилгые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада Зэдын аймгүйсэдком гансашье тогтоол гаргаха бэшэ, харин шухала эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Д. Доржиев, манай корр.

Загаһашадые һайнаар хангана

Хойто-Байгалай аймагай Байкальск гэжэ загаһашадай тосхондо магазиниие даагшаар нүхэр Вокин олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ байдаг. Энэ нүхэр советскэ худалдаа наймаанай хэрэгые һайнаар мэдэдэг, хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг, худалдан абагшадай эрилтые эрхимээр хангадаг дээрэһээ загаһашадтаа ехэ хүндэтэй болонхой.

Мүнөө загаһашад Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ хабаадалсаад, унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Нүхэр Вокин тэдэнэртэй хамта энэ мүрысөөндэ баһал оролсонхой. Магазин соонь эд товарнуудынь үзэмжэтэй һайнаар табигдаһан байдаг. Магазинайнь квартальна ба һарын түсэбүүд хододоо үлүүлэн дүүргэгдэдэг, һара бүхэндэ 10—12 мянган түхэригэй эд бараан түсэбһөө гадуур наймаалагдажа байна.

Нүхэр Вокин квартал бүхэндэ пайщигуудай суглаа татажа, тэндэ хүдэлмэриингөө тоосоо хэдэг, худалдан абагшадай эрилтэнүүдые бүридхэн абадаг байна. Тиихэдэ, эндэхи хүдөөгэй лавочна комиссиин гэшүүн нүхэр Курдюмова магазинай хүдэлмэриие һайнаар ябуулхын тулада ехэхэн оролдолго гаргана. Һара бүхэндэ тэрэ ревизи хэдэг ба эд бараанай зүбөөр худалдагдаха ябадалые наринаар шалгадаг байха юм.

Нүхэр Вокин энэ мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, аймпотребсоюзай бараа эльгээхыень хүлеэжэ һуунагүй. Өөрөө онгосодо һуужа ошоод, аймпотребсоюзай базаһаа хэрэгтэй товарнуудаа абажа, Байгал дээгүүр асарна. Тиимэһээнь эндэхи загаһашад үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар дуталданагүй.

Д. Колмаков.

АРЮУСАЛГАГҮЙ ХҮТЭЛБЭРИИН ХОЙШОЛОНГУУД

...нитын ашаг шэмэтэ малажа... амжалтатайгаар хүгжөөхын тү... үбэлэй сагта малда бардам ...хэ тэжээл бэлэдхэхэһээ гадна, ...ые һайнаар түхеэрэгдэһэн ду... байрада үбэлжүүлхэ хэрэгтэй. ...мэһээ колхоз бүхэн, тэдэнэй ху... ...бэрилэгшэд малажалые хүг... ...лгын гол шухала условинуудай ...н болохо малай типовой ду... ...н байрануудые барилгада анха... ...а ехээр хандуулха ёһотой.

...нэ үүргые һайса мэдэһэн Хо... ...н аймагай түрүү колхозуудай ...бэрилэгшэд мүнөө жэл малай ...овой байрануудые олоор ба... ...һан, бии байһан байрануудаа ...жэлгэдэ һайнаар бэлэдхүүлһэн ...на. Жэшээлхэдэ, «Победа» кол... (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Кожев...ов) энэ жэлдэ 50 үнеэнэй 1 ...ра, 67 тугалай 1 байра, 500 хо...ой 1 байра бариһан, малайнгаа ...эй байрануудые һайнаар за...рилжа дүүргэһэн байха юм. ... малшадай байрын гэрнүүдые ...алан заһабарилаа. Тиихэдэ 8 ...һөө бүридэһэн бригада (брига...ынь дүй дүршэл ехэтэй дархан ...р И. Салтанов) колхоздоо ухи...дэй ясли барижа дүүргэб. Кол...ой правлени барилгынгаа брига...а анхарал хандуулжа, туһалам... үзүүлнэ, барилгада хэрэгтэй ...кубометр модо саг соонь бэ...дүүлһэн байна.

...эбэшье, бухы дээрээ аймаг до... малай байрануудые барилга ...хангалтагүйгөөр ябуулагдана. ...аг дотор малай байра барил... ...түсэб мүнөө оройдоо 18 про... ...дүүргэгдэнхэй. Хориин кол...уудта хэгдэжэ эхилһэн барилга...дай хүсэд хэгдээ һаань, 1953 ...о малай байрануудые барилгын ...эб 63 процент дүүргэгдэхэ бай... Мүн үнгэрһэншье жэлдэ барил... ...түсэб холо дүүргэгдээгүй үлөө ... Мүнөө илангаяа хониной, ту...ай байрануудые барилга муу...р ябуулагдана. Жэшээнь, аймаг ...ор 11.000 хониной байра бариг...а ёһотой аад, 2500 хониной 6 ...ра баригдаһан, тиихэдэ 3.800 ...иной 8 байра баригдажа эхил... аад, мүнөө хүрэтэр дууһагдаа... Мүн 355 тугалай 5 байра ба...даха байһан аад, оройдоо 62 ...лай 1 байра баригданхай.

...алай байрануудые барилга ...ант» колхоздо илангаяа муу...р ябуулагдана. Тус колхоз энэ ...дэ 500 хониной 1 байра, 500 ...буунай 1 байра, 100 үнеэнэй 1 ...ра, 40 мориной 1 байра бариха ...һан аад, нэгыеньшье барягүй. ...а барилгада хүсэд хүрэхэ модо ...эдхээгүй. Тус колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Рассадин) жэлэй эхинһээ хойшо мүнөө хүрэтэр «хүдэлмэришэд үсөөн» гэжэ шалтаад, барилгын бригада эмхидхээгүй, үбэлэй байрануудыешье заһабарилжа эхилээгүй байһаар. Гэхэ зуура, колхозой малай олонхинь уйтан далнууд соо үбэлжүүлэгдэнэ. Тус колхоз энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 26 процент дүүргэбэшье һаа, таряанайнгаа соломые хүсэд һурилжэ абаадүй. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Д. Рассадин малай байрануудай барилгые огто ябуулаагүй байһанайнгаа түлөө энэ оной августын 26-да аймгүйсэдкомой заседани дээрэ шангаар зэмэлэгдэһэн ба «энэ хүдэлмэриие дары түргэн эхилхэб» гэжэ үгэеэ. үгэһэн аад, тэрэнээ мартажархёо.

Мүн «Улаан-Одон» колхоздо малай байра барилга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тус колхоз 1952 ондо 500 хониной 1 байра, 100 үнеэнэй 1 байра барижа эхилһэн аад, мүнөө хүрэтэр дүүргээгүй. Тус колхоз 1952—1953 оной үбэлжэлгэдэ тэжээлэй дутамагһаа ба малай байра байдалай мууһаа боложо, элдэб түрэлэй 600 толгой мал гарзалуулһан байна. Мүнөөшье тус колхоз малай байрануудые үбэлжэлгэдэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ.

Тиихэдэ Хориин сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Дубинин), Карл Марксын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Боянов), Молотовой нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Байбородин), Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Очиров) ба бусад колхозууд зоотехническэ барилгануудые хангалтагүйгөөр ябуулна. Эдэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд нёдондонойнгоо алдуу дутуунуудһаа зохихо тобшолол хээгүй, харин энэ алдуугаа мүнөө дахин дабтажа, малай байрануудай барилгые тон муугаар ябуулһан зандаа. Энээнэй гол шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ, колхоз бүхэндэ барилгын саг үргэлжын бригадын эмхидхэгдээгүй, барилгын модоной бэлэдхэгдээгүй дээрэһээ, малые үшөөл урданай уйтан хүйтэн далнуудта үбэлжүүлхэ ябадалһаа зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хахасадаггүй дээрэһээ болоно.

Үбэл газаа ороо. Тиимэһээ эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай байрануудай барилгые ба заһабарилгые түргэдхэхын түлөө зохихо хэмжээнүүдые дары сагаа абаха ёһотой.

Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

Хүндэтэй болоһон врач

...ичурын аймагай Заганай ...оной больницые даагшаар меди...скэ институт дүүргэһэн врач ...втина Александровна Фролова ...9 онһоо хүдэлмэрилнэ. Нүхэр ...олова ажаллажа эхилһэн сагһаа ...шо энэ нютагай хүн зоной дун... мэдээжэ болонхой. Тэрэ ха... өөрынгөө хүдэлмэридэ үнэн ...хэнһөө хандажа, ажалшадай ...рые сахихын түлөө эдэбхитэй...р оролдодог юм. Тэрэнэй хүтэл...лгын ашаар тус больницын ...ра байдал һайжараа. Эндэ үндэр ..., 6 сонхотой больницын ...ан баригданхай. Тэрэнь 20 үб...тэнэй байха һууринуудтай юм. Тэрээнһээ гадна, медицинскэ бухы хүдэлмэрилэгшэдэй байра шэнээр заһабарилагдан табигдаа. Нүхэр Фролова үбшэнтэниие аргалаад, бүхы ажалаа хизаарладаггүй, харин элдэб үбшэнүүдһээ һэргылхын тула колхозой бригаданууд, фермэнүүд дээгүүр лекцинүүдые уншадаг. Тэрээнһээ гадна, недели бүхэндэ нэгэ дахин айлнуудаар ябажа, ариг сэбэрыень шалгадаг.

Эрхим һайнаар ажалдаа хандаһанайнгаа түлөө нүхэр Фролова ажалшадай депутадуудай аймсоведэй депутадаар хоёрдохёо һунгагдаа.

М. Шагжиев.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон кондитерска фабрикын Мария Трифоновагай хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригадада кондитерска зүйлнүүдые гаргаха халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Сентябрь һарада тус бригада үйлэдбэриингөө даалгабариие 163 процент дүүргэжэ, фабрикын дамжуулгын Улаан туг абаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мария Трифоновагай бригада хүдэлмэри дээрээ байна.

А. Истоминой фото.

Улан-Удын мяханай комбинадта

335 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ АЛМАЛТА

Консервын заводой коллектив Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтахын тулада эрид тэмсэжэ байна. Заводой коллектив ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлхэтэйгээ хамта, советскэ хүнүүдэй материальна ажана байдалые һайжаруулгын шиидхэхы удхашанартай асуудалда — продукциин өөрынь үные химдаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Энээнэйнгээ ашаар үнгэрһэн 8 һарын туршада энэ завод 335 мянган түхэригэй алмалта хэһэн, 9 һарынгаа даалгабари уридшалан дүүргэһэн байна.

Обвалочна отделениин коллектив ажахын бухы участогууд дээрэ түүхэй эд ба материал комплексноор алмаха уялга абаад, мяхые яһанһаань, шүрбэһэнһөөнь шулаха хүдэлмэри дээрэ ехэхэн алмалта туйлана.

Хүдэлмэришэдэй оруулһан рационализаторска дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрэ хэрэглэн тус завод продукциин өөрынь үные нилээд ехээр химдаруулна. Жэшээлхэдэ, жестяно-баночна цехын начальник нүхэр Белягай дүршэлөөр түмэр эсхэлгэ жэл бүхэндэ 74 мянган түхэригэй алмалта үгэнэ.

Мүнөө заводой хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, бухы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

КОМСОМОЛЬСКО-ЗАЛУУШУУЛАЙ БРИГАДЫН АМЖАЛТА

Комбинадай мал үүсэлэлгын цехын нүхэр Александр Монохоновой хүтэлбэрилдэг комсомольско - залуушуулай бригада КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор зоригжон, ажалайнгаа бүтээсые бүри дээшэлүүлнэ. Тус бригадын коллектив сентябрь һарынгаа даалгабари 74 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

Октябрьска революциин һайндэрые бүри ехэ амжалтаар угтаха зорилго тус коллектив урдаа табяад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Бригадир нүхэр Монохонов үнэн сэхэ ажалаараа бусадта һайн жэшээ харуулна. Энэ нүхэр сентябриингаа даалгабари 272 процент дүүргэһэн байгаа һаа, мүнөө бүри үндэр показательнуудые туйлана.

КЛУБАЙ ЖЭШЭЭТЭ ХҮДЭЛМЭРИ

Комбинадай клуб хүүгэдые социалистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Энэ клубта хүүгэдтэ кинофильм харуулга, комбинадай түрүү хүнүүдтэй уулзалга, номуудые коллективнээр уншалга, лекци, хөөрэлдөө үнгэргэлгэ хододоо боложо байдаг.

Мүн клубай дэргэдэ хүүгэдэй уранһайханай самодеятельностиин хоровой, струнна оркестрын, танцын кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Кружогто хабаадагшад мэргэжэлтэ нүхэр М. Лисютинагай хүтэлбэри доро мүнөө һайндэрэй концертнэ программа бэлдэжэ байна.

ШЭНЭ АМБУЛАТОРИ БАРИГДАХАНЬ

Капитальна барилгын таһаг комбинадайнгаа дэргэдэ амбулаториин байшан шэнээр барихын тула газарай хүдэлмэри хэжэ захалба.

Энэ хүдэлмэридэнь туһаламжа үзүүлхэ зорилгоор комбинадай коммунистнууд ба комсомолецууд воскресник эмхидхэһэн байна. Нэгэ үдэрэй турша соо тэдэнэр 200 шахуу кубометр шорой малтажа гаргаа. Иигэжэ коммунистнууд ба комсомолецуудай үүсхэлээр барилгада гаргашалагдаха ехэхэн мүнгэн зөөри арьбалагдаба.

Н. Святогор.

САТИРЫН БУЛАН

Дёминагай харуулдаг дэншьe һонин фокусууд

Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой ОРС-ын Универмагай кассир нүхэр Дёмина хадаа циркдэ нилээд дуратай юм. Теэд цирковой искусство сооһоо тэрэниие хамагһаа ехээр фокусууд һонирхуулдаг.

Цирк хараашад программа тушаань өөһэд өөһэдын онсо һанал сэгнэлтэнүүдтэй байдаг. Нүхэр Дёмина фокусуудһаа һонин номер үгы гэжэ эрид шууд үнэншөө. Элдэб тэнэг нохой, үнэгэ болон хулгана һургажа хэдэн жэл соо зобоһоной аша хаанаб? Үндэр дээгүүр татагдаһан түмэр канат дамжахада бэедэ аюултай. Жонглер болохо баһал дэмы.

Үгы даа, үгы!

Фокусник байхаһаа үлүү һайн юун бии гээшэб. Циркын аренэдэ фокус ондоо фокуснигууд харуулдаг. Дёмина Универмагай кассын будка сооһоо харуулха. Универмагай прилавка юугээрээ циркын аренэ бэшэб?

Циркын һүбэлгэн фокуснигууд юрын кастрюли соо тахяагай түүхэй үндэгэ хээд, эрьюулээд, һэжэрээд, тэрэ кастрюли сооһоо амиды сагаан гулабхаа ниидхүүлдэг. Хүн зон тиихэдэнь хүхюу шангаар альга ташан баясадаг.

Харин манай танил Дёмина «алтанхан үндэгэ түрэдэг алагхан машинатай юм». Үнэтэйхэн лэ машина даа. Циркын фокуснигуудай арбаншье кастрюлинуудаар агсаха андалдахагүй.

Дёминагай фокусой программа яһалаханш үргэн юм. Нэгэдэхи номерынь иимэ. Наашаа харагты! Энэ байна. Юрын тюль. Сонходо хэдэг тюль. Булта мэдэнэбди. Ямаршье мэхэ үгы. Метрынь 19 түх. 80 мүнгэтэ. Утыень хэмжэгты—6 метр. Хараба гүт. Нэг! хоёр! Гурба! Тэрэ тюльнай үгыл! Хаанаб? 19 түх. 80 мүнгэтэ байтараа 41 түхэриг сэнтэй болоод, нюдэ сабшаха зуура Железнодорожно районой райкомхозой инспектор нүхэр Тимоновскида худалдагдашаба.

Хоёрдохи номернай иимэ. Туфли. Эхэнэрэй нэгэдэхи сортын модельнэ туфли. Сэнгынь 401 түхэриг. Харагты. Байна бэзэ кардонно коробко соогоо. Нэг! Хоёр! Гурба! Нюдэ сабшаха зуура энэ туфлимнай 530 түхэригөөр худалдагдашаба. Гайхашаһан нюдөө үшөө нэгэ сабшажа үрьдөөдүй байтарнай, Универмагай фокусник Дёмина 401 түхэриг гүрэнэй кассада баруун гараараа хээд, үлдөөшэ 129 түхэригыень зүүн гараараа өөрынгөө хармаанда хэжэрхибэ.

Циркын фокуснигой фокусоо харуулхада зон альга ташан баясадаг гэжэ бидэ хэлээбди. Харин Универмагай фокусник Дёминагай фокусоо харуулхада зон альга ташан баясадаггүй, гомодолой дэбтэр эрижэ байжа, дураа гутан уурлажа хуулита ёһоор саг шүүя табидаг.

Гурбадахи номер иимэ. Хаража хашараагүй гүт, нүхэр Дёмина үргэн ехэ программатай олохон номертой гэжэ эхин түрүүндэ һэргылээ һэмди. Харагты. «Подольск» маркын оёдолой машина. Эрхим машина. Инаг басагаяа хадамда үгэхэ гү, илдам хүбүүгээ гэрлүүлхэ советскэ бүлэнэрэй хурим түрын, гэр бүлынгөө гэрэлтэ һайндэрэй үнэтэ хубсаһа оёжол, оёжол байлтай машинад! Этигээгүй һаа бүдэй өөдэһэ абаад, оёод үзэгты. Харагты, табан машина! Нэг! Хоёр Гурба! Нэгэ машиные ээлжээндэ хамагай түрүүндэ байһан хүн абажа, үлдөөшэ дүрбэн машинануудай чегүүд Дёминагай өөрынь басаганай халуухан гар соо орошобо.

Хэрбээ хуушанай саг һаань элитэ байгаа; Мещанка Дёмина өөрын үмсэдэ оёдолой газар нээжэ, үмдэ самса зуранхай вывескэ үүдэн дээрээ хадахань гэжэ ойлгохо байгаабди. Советскэ үедэ, советскэ Универмагай кассирай иигэжэ юумэ хэхэдэ ойлгохонь бэрхэ. Үшөө ямар фокусуудые тэдэ дүрбэн машинаараа харуулагшааб?

Фокусой энэ эрдэмээр магазинай ондоо продавец нүхэр Саловарова А. М. һонирхожо эхилбэ. Нүхэр Дёминагай мэргэжэл сүм хэрэглэжэ, Саловарова клиёнкын талонуудые, Нэг! Хоёр! Гурба! гэхэ зуура хүн зоной толгой дээгүүр хэрэгтэй хэрэгтэй зонуудтаа үгэжэрхибэ.

Циркын фокуснигууд харуулһан фокусуудайнгаа удхые хүн зондо тайлажа үгэдэггүй.

Манай танилсажа программыень хараашa Универмагай фокуснигууд нүхэр Дёмина, Саловарова гэгшэд циркын фокуснигуудай заншалаар өөһэдынгөө фокусуудые хэндэшье тайлажа, элирхэйлжэ үгэхэгүй бэзэ. Бидэндэ өөһэдынгөө фокусуудай оньһо аргые элирхэйлжэ үгөөшьегүй һаа, районойнгоо прокуророй урда элирхэйлжэ үгэхэ бэзэ гэжэ ехын ехэтэ найданабди.

И. Озимов,
Ч. Цыдендамбаев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Ажабайдалай эрилтэнүүдһээ гээгдэһэнһээ..."

Иимэ гаршагтай статья манай газетын сентябриин 13-най номерто толилогдоо һэн.

Статья соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар булта тодороо, — гэжэ манай редакцида КПСС-эй Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр Башинов мэдээсэбэ. —КПСС-эй айкомой бюрогой заседаниин шиидхэбэриин ёһоор, Убукунска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыденовтэ ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэжэ уридшалан һануулагдаба. Бухэнэй сельсоведэй дэргэдэхи хүдөөгэй лекториие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Пихуновта партийна зэмэ соносхогдобо. Мүн муугаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө тулада Калининай нэрэмжэтэ колхозой клубые даагша Банзаракцаев хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэбэ. Убукунска сельсоведэй ажалшадай дунда идеологическа хүдэлмэриие һайжаруулхын тула тус тус сельсоведтэй КПСС-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэд эльгээгдэһэн байна.

Түрүүшүүлэй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэе!

...УГОВОД А. В. САЛИКОВАЙ АМЖАЛТА ТУХАЙ

...ЭШЬЕ НЮТАГТА ҺАЙН ҮБҺЭ ...ОГОО УРГУУЛЖА БОЛОХО

...лександр Васильевич Саликов ...н аймагай «Заветы Ильича» ...озой луговодоор хоёрдохи жэ... ажаллана. Нүхэр Саликов на...аал боложо ябабашье, хүлынь ...эн, бэень һайн, залуу шираг ...үдһээ өөрэгүй, ниитын малда ...г дэлбэг үбһэ тэжээл бэлэдхэ...н тулада колхозойнгоо сабшалан ...жаруулжа, унаһан малгайгаа ...гүй эрмэлзэн ажаллана.

...ус колхозой центр болохо Оёор ...онһоо хойшо хорёод модоной ...рта Капчиран гэжэ нютаг оршо... Эндэ колхозой таряанажалай ...2 бригада, 1200 хонидой отара, ...0 толгой һубай малай гүүртэ, ...гадын дүшөөд морид үбэлжэнэ. ...нэ нютагта урдань табяад гек... газар сабшагдажа, гектар бү... 4—5 центнер үбһэн хуряагда... байгаа. Тиимэһээ үбэлэй үедэ ...лаа үбһэ тэжээл Нарин гэжэ га...аа шэрэдэг гү, али малаа ондоо ...та туужа абаашадаг һэн.

...апчиранай сабшалангай тал... багашье һаа, тэрээниие үтэг...лжэ, үбһэнэй үндэр ургаса ху... болохо гэжэ нүхэр Саликов ...бо. Капчиранииe үгсэхэдэ Ду... гэжэ үндэр хада болодог. ...хадаһаа Капчиран горхон эхиеэ ...жа, хүндые уруудан урдана. ...горхон эхиндээ бухэли үбэлдөө ...гүй, уруудан урдажа, нилээд ...алмайе бүрхөөн мүльһэн болохо хүрэдэг юм. Хэрбээ үбэлэй үедэ энэ горхоной уһые зүбөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, горьтойхон хэмжээнэй мүльһэ хүргэжэ болохо юм. Тиигээд энэ мүльһэнэй хабартаа хайлажа, доошоо урдахадань сабшалангайнгаа бухы талмайе уһалха арга боломжо бии. Гадна, сабшалангай газарые үтэгжүүлхэ гэбэл, эндэхи малай шэбхэ хэрэглэжэ болоно.

Эдэ арга боломжонуудые хэрэглэжэ, нүхэр Саликов түрүүшын жэлдэ гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 10—15 центнер үбһэ тэжээл ниитынгээ малда бэлэдхэбэ. Тиихэдэ рекордно 15 гектар участогһаа гектар бүриин 50 центнер үбһэ хуряагаа.

Энэ амжалта өөрөө ерээ бэшэ, харин Александр Васильевичын эршэтэ ажалай үрэ мүн. Үбэлэй сыдымэ хүйтэндэ һүхэеэ һуйбадаһан, салираа үргэлһэн үбгэжөөлэй Капчиранай хүндые үгсэжэ ябахыень колхознигууд харахадаа «барһан, Александр Васильевичнай үнөөхил мүльһэеэ ехээр хүргэхэ гэжэ эсэхэ сусахые мэдэхэгүй гүйжэл ябанадаа» гэжэ хөөрэлдэгшэ бэлэй. Тэрэ хадаа отарын хонидой, гүүртын ухэрнүүдэй, бригадын моридой наг шэбхые сабшалангай газарта гаргалсадаг, үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулдаг, сабшалангай газар үтэгжүүлхэ элдэб хүдэлмэри ябуулдаг, буртагһаань сэбэрлэдэг байгаа.

Түрүүшынгээ жэлэй хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдээр урмашаһан үбгэн Саликов үнгэрэгшэ жэлэй октябриин 15-һаа эхилжэ, сабшалангай газар үтэгжүүлхэ хүдэлмэри улам эршэмтэйгээр ябуулжа эхилбэ. Сабшалангай газарта наг шэбхэ гаргаха участогуудые малшадта таһалжа үгөөд, шэбхэ хаана хайшан гээд адхахые заажа ойлгуулаа, урдань сабшагдадаггүй 10 гектар газарай буртаг сэбэрлэжэ ба үтэгжүүлжэ, сабшалан болгоо. Тиин үбгэжөөл 60 гектар сабшалангай талмайтай боложо үтэгжүүлһэн байха юм.

—Буртагтаа дарагдажа, жэл ерэхэ бүри бага боложо байһан Капчиранай сабшалангай талмай мүнөө үбгэжөөлэй харууһанда орожо, гүйсэд ашаглагдадаг ба урданайхиһаа жэшээгүй ехэ үбһэ үгэдэг болобо,— гэжэ малшад хөөрэлдэдэг болоо һэн.

ГАЗАР УҺАЛАЛГА

Хабар боложо, Капчиран горхоной эхиндэ нилээд ехэ талмайда 4—5 метр үндэр болотор үбгэжөөлэй хүргэһэн мүльһэн гэдэхэдээ, хүндые уруудан мушхаржа ерэбэ. Энэ үедэ үбгэжөөл сабшалангаа хэһэг хэһэгээр таһалжа, нэн түрүүн Капчиранай эхинһээ захалан уһалха түсэб уридшалан зохёоһон газараа уһалжа эхилбэ. Энэ үедэ байжа, уһанай ерэхэтэй хамта сабшалангай газарта наг шэбхэ зөөжэ байһан колхознигууд Цыден Шагдурова, Наталья Саликова, Данил Щалканов гэгшэд шэрэһэн наг шэбхэеэ балуураар тараажа, сүлөөгүй ажаллаа. Уһанда дэбтээд байһан шэбхые балуураар сабшалангай газарта тараахада бутараад, үнэхөөрөөшье һайн үтэгжүүлгэ болодог байба.

Тиигэжэ, Капчиранай 60 гектар сабшалан гурба дахин уһалагдаһан, сэбэрлэгдэһэн, 3762 тэргэ наг шэбхэ тараагдаһан тула энэ жэлдэ ногоон элбэгээр ургаба. Үбгэжөөлэй эршэтэ ажалай ашаар Капчиранай голһоо дунда жэшээгээр гектар бүриин 15—20 центнер үбһэн һайн шанартайгаар хуряагдаба. Тиихэдэ рекордно 15 гектар газарһаа гектар бүриин 60 центнер үбһэн абтаа.

САБШАЛАН ҺАЙЖАРУУЛХА, ҮТЭГЖҮҮЛХЭ ХҮДЭЛМЭРИ

—Энэ жэл үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо жэшээгүй ехэ үбһэн абтаба. Үбһээ хоройлжо дүүргэбэб. Хойто жэл үшөө ехэ үбһэ хуряахын түлөө мүнөөнһөө эхилэн сабшалангаа һайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, хүдэлмэреэ захалха саг ерэбэ,—гэжэ Александр Васильевич колхозойнгоо түрүүлэгшэ Жаргал Бадмаевта хандаһан байна.

Колхозой түрүүлэгшэ үбгэжөөлэй энэ жэлдэ үндэр ургаса хуряаһанайнь түлөө баясхалан хүргөөд, тэрээнэй дурадхалые һайшаагаа.

Үбгэжөөлэй хараалһан түсэбэй ёһоор Капчиранай голые сентябриин 25-һаа уһалжа эхилхэ, урда жэлнүүдтэ гаргагдаагүй участогуудта наг шэбхэ гаргаха, шубуунай аргал ба үнэһэ суглуулха, мүнөө үбэлдөө Капчиранай эхиндэ нилээд ехэ хэмжээнэй мүльһэ хүргэхэ, саһа тогтоохо гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүд хараалагдана. Иимэ хүдэлмэринүүдые хэһэнэй ашаар Капчиранай голһоо дунда жэшээгээр ерэхэ жэлдэ 25—30 центнер үбһэ хуряаха, тиихэдэ рекордно 15 гектар участогһаа гектар бүриин 70 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ хуряаха уялга нүхэр Саликов абаба.

Тиихэдэ Нарин гэжэ газарта 150 гектар сабшалангай газар бии. Энэ участогые уһалжа үтэгжүүлээ һаа, ниитын малажалда нилээд ехэ хэмжээнэй үбһэ тэжээл абтаха байна. Теэд Наринай сабшалан уһалагдадаггүй ба үтэгжүүлэгдээгүй дээрэһээ гектар бүриин 4—5 центнер үбһэ үгэдэг, зарим газараараа сабшагданшьегүй хагдардаг байха юм.

Наринай участогые уһалха, тэндэ наг шэбхэ гаргаха, буртаг шулуунһаань сэбэрлэхэ, тиигэжэ гектарһаань дунда жэшээгээр 10—15 центнер үбһэ хуряаха арга боломжо бии гэжэ нүхэр Саликов хараалһан байгаа. Тиимэһээ Наринай сабшалан үтэгжүүлхэ хүдэлмэри мүнөө ябуулагдажа байна.

Бургалтайн МТС-эй «С—80» маркын хүсэ ехэтэй трактор канава малтадаг машинаар 10 километр канава татаа. Энэ канаваар Наринай 150 гектар сабшалангай газар уһалагдаха юм. Тиихэдэ Наринай арбаад гектар намаг газарай уһые 3—4 тээшэнь урадхуулхын түлөө һубаг канава татажа, тэрэ намагые хатаажа, сабшалан болгохо хүдэлмэри мүнөө мүн лэ ябуулагдажа байна. Үбэлэй үедэ Наринай горхон дээрэ нилээд ехэ хэмжээнэй мүльһэ хүргэхэ юм. Энэ мүльһэнэй хабартаа хайлахадань Наринай сабшалан уһалагдаха. Мүн Нарин горхоной ба намагай уһые зүбөөр хэрэглэжэ, сабшалангаа 2—3 дахин уһалхаар хараалагдана. Энэ хүдэлмэриие луговод нүхэр Саликов хүтэлбэрилнэ.

МАЛАА ТЭЖЭЭЛЭЭР ХҮСЭД ХАНГАХА

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай», КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол соо малажал хүгжөөлгэдэхи гээгдэлые усадхаха, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха; малай ашаг шэмэ үгэлгые эрид дээшэлүүлхэ тэһэн зорилго табигдана. Малажалай хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэжэ байһан ушар түбхын түрүүн тэжээл үйлэдбэрилгын ба бэлэдхэлгын гээгдэһэн ябадалаар тайлбарилагдана гэжэ Пленум зааһан байгаа.

Ушар иимэһээ колхоз бүхэн адуу малдаа дүүрэн хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа, нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ уялгатай. Энэ зорилгые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын тулада «Заветы Ильича» колхозой правлени түхэреэн жэл соо ажаллаха луговодческо бригада эмхидхэхэ ёһотой.

Тиихэдэ луговод Александр Васильевич Саликовай урда жэлнүүдтэ туйлаһан амжалтануудые хараадаа абажа, Наринай сабшалан һайжаруулха талаар тэрэнээ мүнөө хараалаад, бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байһан хүдэлмэридэ колхозой правлени туһалха, хүнүүдые нэмэжэ табиха уялгатай.

Луговод нүхэр Саликовай үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри хэжэ, үбһэнэй ургасые нилээд дээшэлүүлһэниинь ба мүнөө хэжэ байһан хүдэлмэринь һайшаалтай байна.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгресс дээрэ нүхэр Н. М. Швернигэй хэлэһэн үгэ

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгрессэй октябриин 11-нэй үдэшын заседани дээрэ хэлэһэн үгынгөө эхиндэ, Советскэ профсоюзна делегациин толгойлогшо Н. М. Шверник советскэ профессиональна союзуудта нэгэдүүлэгдэһэн хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай үмэнэһөө конгрессэй делегадуудые, һадаглагшад ба айлшадые амаршалба.

Иимэ үргэн түлөөлэлгэтэй конгрессые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин зарлаһан ябадал дэлхэйн профсоюзна хүдэлөөндэ түүхэтэ шухала событи, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлэй хэрэгтэ үнэтэ оруулалта болоно гэжэ Шверник хэлэбэ.

1949 ондо болоһон профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн II конгрессэй ба мүнөөнэй конгрессэй хоорондохи үе соо профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин нэрэ хүндэнь хэмжээгүй ехээр ургаба, бүхы оронуудай ажалша үргэн олониитэдэ тэрэнэй нүлөөнь ехэ болобо...

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе хахалан бутаргагшадта ба задагайруулагшадта эсэргүү, хүдэлмэришэн ангиин дайсадта ба тэдэнэй зарсанарта эсэргүү тэмсэлдэ хатуужан бэхижэһэн байна.

Ажалшадай нэгэдэл эбдэхые, һуларуулхые гү, али хахалан бутаргахые һэдэһэн бүхы этэгээдүүдтэ эсэргүү эрид шангаар тэмсэхэ, профсоюзна нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө тэмсэл ябуулха гэжэ бүхы оронуудай профсоюзуудые уряалһан Парижда болоһон профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн I конгрессэй шиидхэбэринүүд тухай һануулха зуураа, Шверник болбол Америкын Холбоото Штадуудай, Англиин, Канадын, Австралиин, скандинавска ба бусад оронуудай профцентрнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй хэрэгтэ урбаба гэжэ заагаа. Тиихэ зуура профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн сэхэ хэбээрээ үлэбэ гэжэ Шверник альгаташалган доро мэдүүлбэ.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци хүдэлмэришэн ангиин түүхэдэхи эгээн хүсэтэй ба нэрэ хүндэтэй организаци мүн, тэрэ хадаа бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшадай олонхииень нэгэдүүлнэ, өөрынгөө зэргэдэ профсоюзуудай 82 миллион гаран гэшүүдтэй байна.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацида ородоггүй профцентрнүүдтэй оронуудай хүдэлмэришэн ангида тэрэнэй нүлөөнь мүн лэ дэлгэрнэ. Тэдэ оронуудай ажалшад профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациие дэмжэнэ, тэрээнтэй холбоо һэргээн байгуулхые улам шангаар эринэ.

Өөһэдынгөө политическэ ба шажанай үзэл бодолһоо дулдыдангүйгөөр, расын ба национальностиин илгаанһаа дулдыдангүйгөөр элдэб оронуудай олон миллион ажалшад профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин хүтэлбэри доро хүдэлмэришэнэй хүсэн түгэлдэр фронт болобо. Капиталистическэ бүхы оронуудтахи дарлан мүлжэгшэдтэ эрид шангаар эсэргүүсэн, дэлхэйн шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү тэмсэнэ.

Энэ хадаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин ажал-ябуулгын шухала дүнгүүдэй нэгэниинь, хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ тэрэнэй байгуулһан габьяань мүн.

Хүдэлмэришэн ангиин бэхижэжэ байгаа нэгэдэл хадаа буултануудые хэжэ, ажалшадай ажабайдалай шухала эрилтэнүүдые хангахыень правительствонуудые ба эзэдые баалаха, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө тэмсэлшэдые түрмэһөө сүлөөлхэ, арадуудай национальна интересүүдые хамгаалха, эб найрамдалай хэрэгые бүри эршэмтэйгээр сахиха арга боломжые ажалшадта олгоно.

Францида, Италида ба бусад оронуудта илалтаар дүүрэһэн олон мянгаад стачкануудые, мүн түүхэ соо түрүүшээр ажалай кодексые Африкын французска бүхы колонинуудта бии болгоһые, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин орлогшо-түрүүлэгшэ Ален Ле Леап ба французска бусад патриодуудые түрмэһөө сүлөөлһэн ябадалые Шверник нэгэдэлэй амжалтын жэшээнүүд болгон дурдаба.

Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлдэ олон миллион ажалшадай эдэбхитэйгээр хабаадаһанай ашаар, уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, эб найрамдалай ба демократиин бүхы лагериин түйлаһан ехэ амжалтануудай ашаар, Корейдэ дай зогсоогдоо. Тэрэ дайн угаа олон хүнүүдэй ами наһа хорооһон, уласхоорондын эгээн шахардуу хүндэ байдал тохёолдуулха аюултай байһан юм.

Бүхы дэлхэйн арадууд энэ баримтые эб найрамдалай уласхоорондын лагериин илалта мүн гэжэ сэгнэнэ.

Гэбэшье, агрессивнэ хүсэнүүд уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха политикада али болохоор эсэргүүсэнэ, энэ политикые ямаршье аргаар эбдэхые һэдэнэ. Уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй соносхоһон кампанида эдэбхитэйгээр хабаадаха гэһэн уряатайгаар бүхы оронуудай профсоюзна организацинуудта ба ажалшадта хандахадаа, профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин гүйсэдхэхэ бюро зүб юумэ хэһэн байна.

Советскэ профессиональна союзууд профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин ба тэрэнэй хүтэлбэрилхы органуудай ажал-ябуулгые бүрин һайшаана.

Шверник 4 жэлэй турша дотор советскэ профсоюзуудай хэһэн хүдэлмэри тухай тогтон хэлэбэ.

Советскэ профсоюзууд арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ, ажалшадай материальна ажана байдал ба культурые саашадань саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, промышленна ба гэр байрын барилгые үргэнөөр хүгжөөлгэдэ хүсэеэ зорюулаа гэжэ Шверник хэлэбэ.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, үйлэдбэриин новаторнуудай түрүү методуудые үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө үдэр бүри тэмсэжэ байгаа советскэ профсоюзуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар түйлагдаһан амжалтануудай ашаар, манай орондо арад зоной материальна ажана байдал дээшэлээ, энэнь хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай мүнгэнэй ба бодото салин хүлһэнэй ургаһан, таряашадай олзо доходой ехэ болоһон ябадалаар гэршэлэгдэнэ.

Арад зоной хэрэглэдэг товарнуудай сэнгүүдые Советскэ правительствын удаа дараалан химдаруулдаг ябадал хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлһэнэй ургалтын шухала эшэ үндэһэниинь болоно.

Сэнгүүдые тоогоороо зургаадахяа химдаруулһанай һүүлээр, ажалшад хадаа 1947 ондо гаргашалжа байһан тэрэ лэ мүнгөөрөө 1 килограммай орондо 2,5 килограмм шэнииисын хилээмэ, 1 килограмм мяханай орондо 2,4 килограмм мяха, 2,4 килограмм сагаан тоһо, 2,3 килограмм макарон, 2,2 килограмм хартаабха, 3 килограмм фрукт худалдан абажа шадаха байна.

Мүнөө пальто, костюмууд ба гуталай сэнгүүд 1947 ондо байһанһаа багсаахада 1,5 дахин доошоо оробо. Культтоварнуудай ба гэртэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдэй сэнгүүд нилээд химдараа.

Сэнгүүдые саг үргэлжэ химдаруулһанай, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото олзо доходой, мүн таряашадай олзо доходой ургаһанай ашаар, советскэ хүнүүдэй эдеэ хоол саг үргэлжэ һайжарна, тэжээл ехэтэ продуктнуудые хэрэглэлгэ, мүн промышленна товарнуудые худалдан абалга ехэ болоно.

СССР-ые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэбөөр гүрэнэй ба кооперативна худалдаа найман эд товарай розничнэ эрьесые 70 процентээр ехэ болгохо гэжэ хараалагдаба.

Энэ даалгабари 1954 ондо бэелүүлэгдэхэ юм.

Арад зоной хэрэглэхэ товарнуудай сэнгүүдые химдаруулһанай ашаар бодото салин хүлһэнэй ургахатай хамта, ажалшадай мүнгэн салин хүлһэн ургана. Һүүлэй жэлнүүдтэ СССР-тэ хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай мүнгэн салин хүлһэн, тухайлхада, 1,5 дахин ехэ болобо.

Советскэ Союзда салин хүлһэн хадаа ажалшадай абадаг бүхы материальна ашаг олзые бүрин хэмжээгээрнь хизаарладатгүй юм. Салин хүлһэнһөө гадуур хүдэлмэришэд, албахаагшад ба тэдэнэй бүлэнэр нэмэлтэ доходуудтай байдаг юм.

Ажалшадые культурно-ажаһуудалай талаар түлөөһэгүйгөөр хангалгада, гэгээрэлдэ, элүүрые хамгаалгада, социальна страхованида, үйлэдбэриин һуралсалда, залуушуулай мэргэжэлые дээшэлүүлгэдэ, мүн хүн зондо үгтэдэг хүнгэлэлтэнүүд ба бусад түлэбэринүүдтэ гүрэн олон миллиард түхэриг хэмжээтэй мүнгэн зөөри гаргашална.

Мүнгэн салин хүлһэнэй ургаһанай, арад зоной хэрэглэхэ товарнуудай сэнгүүдэй химдарһанай, мүн гүрэнэй гаргашаар хүн зондо зорюулагдаһан бусад түлэбэринүүдэй ургаһанай ашаар, дайнай хойто тээхи үедэ хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото доходууд нилээд ехээр ургаба. Эдэ доходууд 1952 ондо хүдэлмэришэ нэгэ хүн дээрэ абажа бодобол, 1940 онойхитой сасуулхада 68 процентээр ехэ болоһон байна.

Гүрэнэй гэр байра барилгын үргэн программа табадахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагданхай. Энэ хэрэгтэ мүнгэ һомололго энээнэй урда тээхи табанжэлэй түсэбтэй сасуулхада, тухайлхада, хоёр дахин ехэ болгогдобо.

Гүрэнэй социальна страхованиин бюджедэй нилээд ехээр ургалта ажалшадай материальна байдалай һайжарһан тухай тэрэшэлэн гэршэлнэ.

Үнгэрһэн 1952 ондо гүрэнэй социальна страхованиин бюджет дайнай урда тээхи 1940 оной бюджедһээ 2,5 дахин шахуу үлүүлһэн байна.

Гүрэнэй социальна страхованиин мүнгэн зөөрөөр, советскэ профсоюзууд амаралтын байшангуудай, санаторинуудай ба курортнуудай сетиие саг үргэлжэ үргэдхэнэ. 1949—1953 онуудай үе соо профсоюзууд 3.837 мянган хүдэлмэришэд ба албахаагшадые санаторно-курортно эмнэлгээр, 9.267 мянган хүниие — амаралтын байшангуудаар хангаһан байна.

Ажалша эхэнэрнүүдэй ажалые ба элүүр мэндые хамгаалха тухай ехэ анхарал оролдолго гаргагдана. Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ ябадалдань тэдээндэ үдэр бүри туһаламжа үзүүлэгдэнэ. Энээнэй тулада, үхибүүдэй садуудай ба яслинуудай, үхибүүдэй зунай санаторинуудай сеть байгуулагдаа.

Советскэ гүрэн хадаа арадай культурна дэбжэлтын үндэһэ болоһон гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ ябадалда ехэ анхарал хандуулна.

Долоон жэлэй уялгата бүгэдэниитын һуралсал хаа хаанагүй бэелүүлэгдэнэ.

Дээдэ ба дунда техническэ, тусхай һургуулинуудта гурбан миллион гаран хүн һуралсана. Элдэб түрэлэй һуралсалые оруулалсаад, һурагшадай тоо юрэнхыдөө энэ жэлдэ 57 миллион хүн болоно.

Ойрын жэлнүүдтэ манай орон дотор түрүүшээр городуудта, удаа тээнь хүдөө нютагуудта бүгэдэниитын долоон жэлэй һуралсалһаа бүгэдэниитын уялгата 10 жэлэй дунда һуралсалда оролго бэелүүлэгдэхэ байна.

Национальна доходой таһаралтагүй ургалта хадаа советскэ арадай ажана байдалай гол показатель болоно. Өөһэдынгөө хубиин материальна ба культурна эрилтэнүүдые хангахын тула ажалшад национальна доходой дүрбэнэй гурбан хубиие шахуу абана, бусад хубинь социалистическэ үйлэдбэриие үргэдхэлгэдэ, ниитэгүрэнэй ба олониитын бусад хэрэглэмжэнүүдые хангалгада зорюулагдана.

1940 онһоо 1951 он хүрэтэр манай орондо национальна доход 83 процентээр ургаба, тиихэдэ 1951 онойхитой сасуулхада энэ доход 1952 ондо үшөө 11 процентээр ургаа.

Табадахи табанжэлэй үедэ национальна доход 60 процентһээ бага бэшээр ехэ болохо, розничнэ сэнгүүдэй химдаруулагдаһан ябадалые хараадаа абабал хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлһэн 35 процентһээ доошо бэшээр ургаха юм.

Табанжэлэй түсэб хадаа 1955 ондо промышленна үйлэдбэриин хэмжээе 1950 онойхитой сасуулхада 70 шахуу процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ хараална, энэнь промышленна үйлэдбэриин дайнай урда тээхи хэмжээнһээ гурба дахин үлүүлхэ байна.

Саашаа Шверник СССР-тэхи ажалай олониитын үүсхэлэй үргэн хүгжэлтые тэмдэглэбэ, советскэ хүдөө ажахын амжалтануудые зааба.

Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудаар хүн зоной хангагдаха ябадалые 2—3 жэлэй турша дотор эрид дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго мүнөө манай орондо бэелүүлэгдэнэ.

Манай орон дотор үйлэдбэриин социалистическэ аргые хэрэглэлгэ, үйлэдбэриин зэр зэмсэгүүдтэ энгэй үмсые усадхалта, хүн хүнөө дарлан мүлжэлгые үгы болголго, экономическа кризисүүдэй, хүдэлмэригүйдэлгын ба арад олониитын үгырэн хооһоролгын үгы байһан ябадал хадаа ажалша үргэн олониитын ажабайдалай хэмжээнэй саашадаа дээшэлэлгые, арадай ажахые хүгжөөхэ саашанхи асари ехэ перспективэнүүдые хангана. Өөһэдынгөө үглөөдэртэ советскэ хүнүүдэй батаар этигэл, манай орон дотор коммунизмын илаха байһанда тэдэнэй этигэл энээгээр лэ тайлбарилагдана.

Шверник дэлхэйн бүхы оронуудай хүдэлмэришэдтэй ба профессиональна союзуудтай интернациональна холбоо барисаае советскэ профсоюзуудай бэхижүүлһэн тухай тогтон хэлэбэ.

Советскэ профсоюзууд интернациональна холбоо барисаагаа саашадань үргэдхэхэ ба бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондо хани барисаата харилсаа һайжаруулха ба хүгжөөхэ юм гэжэ Шверник хэлэнэ.

Өөрынгөө үгын түгэсхэлэй хубида Шверник бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые бэхижүүлхэ зорилго тухай тогтон хэлэбэ, энэ зорилгые уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эгээн шухала гол зорилгонь мүн гэжэ нэрлэбэ.

Энэ зорилго бэелүүлхын тула профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци дэлхэйн бүхы оронуудай улам олон хүдэлмэришэдтэ өөрынгөө идейнэ ба эмхидхэлэй нүлөө ехээр үзүүлхэ, хүдэлмэришэн ангиин зэргэнүүдэй нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө, элдэб шэглэлэй профсоюзуудта ородог ажалшадай хамтын ябуулгануудые эмхидхэхын түлөө, арадуудай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө, эб найрамдалай түлөө, арадуудай хоорондохи экономическа ба культурна хани харилсаа үргэдхэхын түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ советскэ профсоюзууд тоолоно.

Уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхын түлөө, ажалшадай интернациональна холбоо барисаа бэхижүүлхын ба үргэдхэхын түлөө, дай үүдхэгшэдэй аашанууд тушаа һэрэмжэеэ дээшэлүүлхын түлөө Бүхэдэлхэйн кампанида үргэн олониитые хабаадуулга болбол өөрыгөө тойруулан дэлхэйн бүхы оронуудай хүдэлмэришэдые ниитаруулан жагсаадаг профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин хүсэнүүдэй эшэ үндэһэниинь болоно гэжэ советскэ профсоюзууд тоолоно.

Шверник хадаа ажалай американска федерациин ба үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессэй дайсан харша, хахалан бутаргагша ажалябуулгые шангаар элирхэйлхэ шухала гэжэ тэмдэглэһэн хүнүүдэй һаналые һайшааба, профсоюзуудай единэ фронтые бэхижүүлхэ тухай национальна центрнүүдтэ, мүн Англиин, Баруун Германиин, Латинска Америкын ажалшадта ба профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерацида ородоггүй бусад оронуудай ажалшадта конгрессэй зүгһөө хандаһан хандалга абаха гэһэн дурадхалые дэмжэбэ.

Шверник ажабайдалай условинуудые һайжаруулхын түлөө капиталистическэ оронуудай ба колонинуудай ажалшадай тэмсэлые дэмжэхэ талаар профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин ба профсоюзуудай уласхоорондын нэгэдэлнүүдэй ажалябуулгые шангадхаха тухай дурадхалнуудые тэрэшэлэн дэмжэбэ.

Советскэ профсоюзна делегациин толгойлогшо хадаа үгырэн хооһоролгодо, расова доромжологдо ба мүрдэн зобоолгодо эсэргүү национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ колониальна болон дулдыданги оронуудай ажалшадые дэмжэхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ.

Боннско ба парижска сэрэгэй хэлсээнүүд, германска милитаризмые һэргээлгэ эб найрамдалай хэрэгтэ аюул ушаруулна гэжэ Шверник зааба.

Дэлхэйн профсоюзна хүдэлөөн фашистска реакциин добтолгодо эсэргүү тэмсэхэ ябадалдань баруун германска ажалшадые дэмжэхэ, мүн Германида дайнай гуламтын һэргээгдэхэгүйн, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалда тохёолдоһон аюулые болюулхын тулада демократическа ба антифашистска бүхы хүсэнүүдтэй единэ фронт тогтоохыень Баруун Германиин хүдэлмэришэн ангиие ба профсоюзуудые уряалха ёһотой.

Пролетарска интернационализмын сурталаар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ профсоюзууд уласхоорондын профсоюзна нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин бүхы хэмжээ-ябуулгануудые саашадааашье эдэбхитэйгээр дэмжэхэ юм гэжэ советскэ профсоюзна делегациин толгойлогшо мэдүүлбэ.

Советскэ профсоюзууд эб найрамдалые ехээр хүсэнэ гэжэ Шверник түгэсхэлдөө хэлэбэ. Тэдэнэр өөрынгөө правительствын эб найрамдал хүсэгшэ гадаадын политикые нэгэн һаналаар дэмжэнэ.

Бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы арадууд, нэн түрүүн хүдэлмэришэн анги, ажалшад эб найрамдалые хамгаалха гэжэ оролдоно, дайн хадаа тоо томшоггүй олон шэнэ хохидол ба гасалан зоболонгые лэ тэдээндэ ушаруулжа болохо байна.

Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын ба батадхахын түлөө, ажалша арадай зол жаргалай түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин союз улам бата бэхи ба эбдэршэгүй болог лэ! **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгр[есс]

Октябриин 12-ой үглөөнэй заседани

ВЕНА, октябриин 12. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгрессэй мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ Кубагай ажалшадай түлөөлэгшэ Хосе Мигэль Эспино түрүүшээр үгэ хэлэбэ. Кубинска хүдэлмэришэн анги имагтал өөһэдынгөө экономическа сэхэ интересүүдые хамгаалаад хизаарланагүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Корейн героическа арадта эсэргүүсэн дайлалдахаар нэгэшье кубинецын эльгээгдэхэ ябадалые кубинска хүдэлмэришэд тохёолдуулаагүй.

Уласхоорондын пролетариадай гайхамшагта һанал нэгэдэлгэ ба орон дотор хүдэлмэришэдэй тэмсэл хадаа кубинска хүдэлмэришэдэй инаг вождь—профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин орлогшо-түрүүлэгшэ Ласаро Пенья гэгшые сүлөөлхыень баалаба гэжэ Эспино хэлэнэ. ВФП-гэй ба Латинска Америкын ажалшадай конфедерациин (КТЛА) зүгһөө үзүүлэгдэдэг һанал нэгэдэлгэ хадаа багахан арал дээрэ ажаһуудаг кубинска арад гансаарханаа бэшэ юм гэжэ кубинска пролетариадта харуулба.

Гватемалын делегациин гэшүүд —портово хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ Георгио Коронадо, текстильнэ ба оёдолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй федерациин түлөөлэгшэ Альбино Гарсия, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэ Габриэль Камей гэгшэд конгрессые амаршалба.

Тэрэнэй һүүлээр США-гэй арһа элдүүрилгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай түрүүлэгшэ Бенголд, энэ профсоюзай секретарь Пьетро Лючи гэгшэдһээ конгрессдэ эльгээһэн амаршалга уншагдаба. Американска засагаархид конгрессдэ хабаадахын тула Холбоото Штадууднаа гаража ябахыень тэдээндэ зүбшөөрөөгүй.

Хитадай баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэ Лю Нин-и трибуна дээрэ тэрэнэй һүүлээр гараба.

Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлэй улам ехээр бэхижэжэ, эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй бүхэдэлхэйн үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хэмжээтэй боложо байхада, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн III конгресс боложо байна гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Шэнэ Хитадай профсоюзууд дарлагдаһан ангиин организацинууд бэшэ юм гэжэ Лю Нин-и хэлэнэ. Энэ хадаа гүрэнэй хүтэлбэрилдэг ба ударидадаг ангиин олониитын организацинууд гээшэ. Хитадай профсоюзуудай шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, үйлэдбэри хүгжөөхын түлөө эдэбхитэй, ушар ёһоо мэдэхэ тэмсэлдэ бүхы хүдэлмэришэдые, техническэ интеллигенци ба албахаагшадые нэгэдүүлхэ ба тэдэниие ударидан абаха болоно.

Шэнэ Хитад дотор хүдэлмэришэд эрдэмдэ һуралсаха, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхэ үргэн ехэ арга боломжотой юм гэжэ Лю Нин-и хэлэбэ. Шэнэ Хитадые байгуулгада профсоюзууд угаа ехэ [...] дүүргэнэ.

Тэрэнэй һүүлээр Франциин [...]лай Бүгэдэниитын конфедер[...] генеральна секретарь ба проф[...] зуудай Бүхэдэлхэйн федер[...] орлогшо-түрүүлэгшэ Ален Ле [...] делегадуудай нэрьемэ альгата[...]гаар угтагдажа, үгэ хэлэбэ. [...] Ле Леап ажалай Вьетнамска [...] гэдэниитын конфедерациин [...]гациие халуунаар амарш[...] французска арад үргэн оло[...] дайнай ябуулгануудые зогсо[...] түлөө, Вьетнамай Демократ[...] Республикын президент Хо [...] Минтэй хэлсээ хэхын түлөө [...] хитэйгээр тэмсэнэ гэжэ хэлэб[...]

Ален Ле Леап хүдэлмэриш[...]гиин тэмсэлэй нэгэдэл тухай [...]далда үгэеэ зорюулба.

Нефтяной промышленности[...] дэлмэришэдэй профсоюзай [...]лэгшэ Федерико Рондон Ве[...]лын ажалшадай үмэнэһөө үгэ [...]бэ.

Венесуэлдэ англо-америк[...] капитал эзэрхэнэ гэжэ за[...] Рондон иигэжэ мэдүүлбэ: гад[...] империалистнуудай эзэрх[...] эсэргүү тэмсэл, нэн түрүүн [...]товкын хүдэлөөнэй ургалтаар [...]рагдана. Ажалша олониитын [...]дэл хадаа орон доторой реа[...] эсэргүү тэмсэлдэ, мүн гада[...] империализмын дарлалтада э[...] тэмсэлдэ гол зэбсэг болоно [...] хүдэлмэришэд мэдэжэ абаба.

Венесуэлын нефтяннигууд-х[...]мэришэдэй хүтэлбэрилэгшэдэ[...]гэн, мүнөө гурбан жэл ул[...] түрмэдэ һуужа байгаа Хесус [...] гэгшын ами наһанда аюула[...] хёолдоһон ябадалда конгресс[...]легадуудай анхаралые Рондон [...]дуулба. Фариае сүлөөлхын [...] оролдохыень конгрессэй делег[...]дые тэрэ уряалба.

Польско ажалшадай үмэ[...] конгрессдэ амаршалга хүр[...] Польшын профсоюзуудай цент[...]на Соведэй түрүүлэгшэ В[...] Клосевичын хэлэһэн үгые де[...]дууд халуунаар угтаба.

Клосевич социализм байгуу[...] польско арадай түйлаһан амж[...]нууд тухай хэлэнэ.

Польско профсоюзуудай т[...]лэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлэ[...]нын заводуудай хүдэлмэри[...] делегаци конгрессые амаршал[...]

Сириин хүдэлмэришэдэй ко[...]сэй делегат Фадель Сириин [...]шадай хүндэ байдал тухай х[...]бэ. Хүдэлмэриин үдэр 10—12 [...] үргэлжэлнэ. Сириин хүдэлмэр[...] недели бүри түлэгдэдэг ама[...] эдэлдэггүй байна. Ажалш[...] ойродоол хоёр процентнь ама[...] абадаг юм. Сирийскэ хүдэл[...]шэд мүнөө хүрэтэр социальна [...]хованигүй юм, гэр байрын та[...]тон хүндэ байдалда байна.

Энээгээр үглөөнэй заседани [...]рээ.

Польско сэрэгэй 10 жэлэй ой

ВАРШАВА, октябриин 12. (ТАСС). Мүнөөдэр Польско Арадай Республикын ажалшад Польско арадай сэрэгэй 10 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна. Энэ ойтой дашарамдуулан, ороной городууд ба тосхонуудта үргэнөөр һайндэрлэнэ.

Энэ гайхамшагта үдэрые тэмдэглэн, Польско арад өөрынгөө түрэл сэрэгэй түлөө омогорхолой ба дура инаглалай мэдэрэлые, үнэн зүрхэнэйнгөө баяр баясхалангай мэдэрэлые Советскэ Союзда мэдүүлнэ. Советскэ Союзай газар дээрэ 10 жэлэй урда тээ Польско арадай сэрэгэй түрүүшын частьнууд байгуулагдаһан юм.

Польшые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ наһа бараһан советскэ ба польско баатарлиг солдадуудай дурасхаалые тэмдэглэхын тула польско столицын олон мянгаад хүнүүд польско ба советскэ буу зэбсэгэй хани барисаанай обелискын дэргэдэ үсэгэлдэр сугларба. Эндэ памятнигай дэргэдэ баярай оршон байдалда веногууд табигдаа. [...]ско Арадай Республикын Ми[...]нүүдэй Соведһээ, Польско хү[...]ришэнэй нэгэдэмэл па[...] (ПОРП) Центральна Комит[...] Польско сэрэгһээ, ПОРП-ын [...]шавска городской комитедһээ, польско столицын олониитын [...]низацинуудһаа, промышленна [...]приятинуудһаа ба эмхи зурга[...]һаа веногууд табигдаба.

1410 ондо крестоносецуудые [...]ско, ород, литовско ба чешск[...]гүүдэй илаһан түүхэтэ илалт[...]зар болохо Грюнвальдда үсэ[...] баярай оршон байдалда пам[...] обелиск нээгдэбэ. Энэ хадаа [...] хүсэгшэ славянска арадуудай [...]тын хүндэлэлдэ табигдаба.

Мүнөөдэр польско централь[...]зетэнүүд Польско сэрэгэй 1[...]лэй ойдо зорюулагдаһан түр[...] редакционно статьянуудые, м[...]циональна обороны министр[...]шын маршал К. Рокоссов[...] приказые толилбо.

Уласхоорондын шатарай турнир

ЦЮРИХ, октябриин 12. (ТАСС). Мүнөөдэр Цюрихтэ уласхоорондын шатарай турнир дээрэ дүүрээгүй партинуудые наадажа дүүргэбэ. Котов — Решевский гэгшэдэй парти эгээн һонирхолтой байгаа. Американска гроссмейстерэй байдал ехэ хүндэ боложо, тэнсэхые дурадхаба. Котов энэ дурадхалыень буруушаагаа. Партиин түгэсхэлдэ Котов тон зүбөөр наадажа, Решевскиие шүүбэ. Зал соо сугларһан олон хүнүүд советскэ гроссмейстерэй илалтые халуунаар амаршалба.

Наадалгаяа үргэлжэлүүлэнгүйгөөр Геллер Смысловтэ, Найдорф Авербахта һуужа үгэбэ. Глигорич Эйвые илаба. Тайманов — Сабо, Бронштейн — Штальберг, Керес — Котов, Болеславский — Бронштейн, Сабо — Найдорф гэгшэдэй партинууд тэнсэлгээр дүүрэв. Сабо-горич хоёр тэрэшэлэн тэнсэбэ.

23 турай һүүлээр, наадагдаһ[ан] партиһаа 13,3 очко абаһан со[...] гроссмейстер Смыслов түр[...] ябана. Тэрэнэй һүүлээр Реше[...] — 22 партиһаа 13,5 очкотой, [...]штейн ба Керес 22 партиһаа бүри 13 очкотой.

Октябриин 13-да 24-дэхи т[...]ложо, тэрээндэ Петросян — [...] Найдорф — Эйве, Тайманов [...] Штальберг, Глигорич — Бол[...]ский, Бронштейн — Котов, Р[...]ский—Геллер, Керес — См[...] гэгшэд наадаха байна. Ав[...] наадаһанһаа сүлөөтэй байха[...]

Редакторай ор[...]
Д. Л. ЛОБСАН[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00652. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.